

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Грађани који су стаж осигурања стекли у Србији и Русији ускоро ће моћи, на основу одредби споразума између две државе, да остварују права из области пензијског и инвалидског осигурања

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

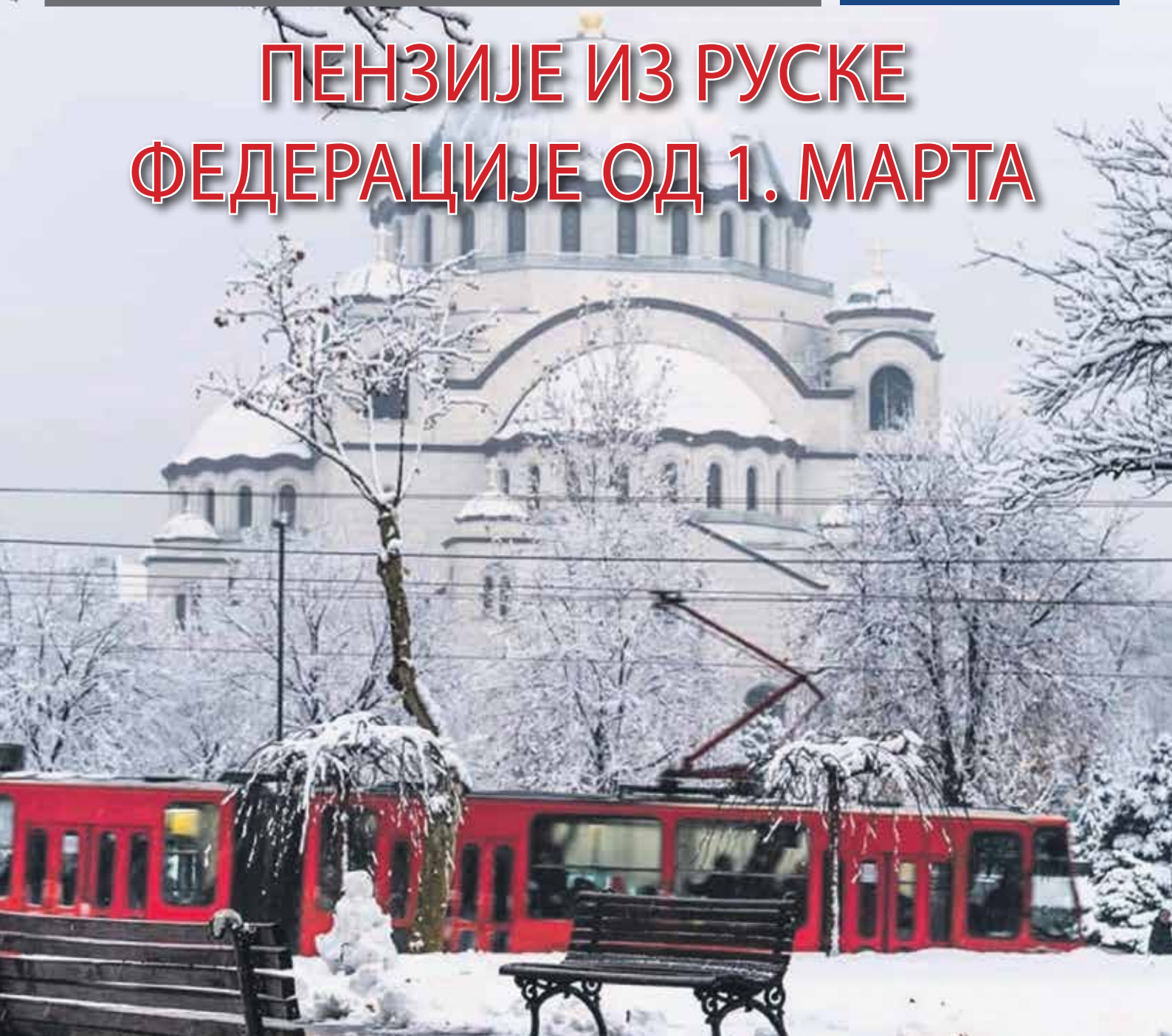
0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ПЕНЗИЈЕ ИЗ РУСКЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ ОД 1. МАРТА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**

Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:

Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Ваља некад да се слави и одмара

Поред Нове године, која се празнује у целом свету, већина земаља има своје државне и верске празнике, од којих су неки врло специфични. Углавном се славе важни датуми из националне прошлости и највећи верски празници различитих конфесија.

Према Закону о државним и другим празницима у Републици Србији, први државни празник, после Нове године, који се празнује нерадно јесте Сретење – Дан државности Србије, који се

тог четвртка у новембру (од 1621. године) и Божић 25. децембра.

Интересантно је да у САД за Божић добијају један нерадни дан, а за Дан захвалности два, што значи да се у америчким фирмама практикује од 10 до 13 нерадних дана годишње. Већину празника су лепо „скоцкали“ у календару, јер су обично на неки понедељак у месецу па се спајају са викендом, а Дан захвалности увек пада последњег четвртка у новембру, те се спаја са петком и ви-

слави 15. и 16. фебруара. Тим празником обележава се спомен на дан када је на збору у Орашцу 1804. подигнут Први српски устанак и дан када је у Крагујевцу 1835. издат и заклетвом потврђен први Устав Књажевства Србије.

Државни празници у Србији су и Празник рада – 1. мај, Дан победе (9. мај) који се празнује радно, као и Дан примирја у Првом светском рату (11. новембар). Од верских празника слави се први дан Божића и ускршњи празници почев од Великог петка закључно са другим даном Ускрса.

Србија од давнина има богату историју, па није чудно што се и даље верује да слави много празника и да има доста нерадних дана. Међутим, у пракси и није баш тако, јер радници у Србији по том основу не раде тек 10 дана у години. Већина економски моћних држава, за које се сматра да много раде, уствари има више нерадних дана од Србије.

То је случај и са Сједињеним Америчким Државама. САД прослављају Нову годину 1. јануара, затим Дан Мартина Лутера Кинга 15. јануара (од убиства 1968. године), Дан инаугурације америчког председника 20. јануара (сваке четврте године), Дан председника (рођендан Вашингтона) трећег понедељка у фебруару, Ускрс, недељу у априлу (варира), Дан сећања – последњег понедељка у мају, Дан независности, тј. 4. јул (потписивање Декларације независности 1776. године), Дан рада првог понедељка у септембру, Дан Колумба другог понедељка у октобру, Дан ветерана 11. новембра, Дан захвалности четвр-

кендом. Америка као да буквално стане током тих дана, а од Божића до Дана председника у фебруару све се споро одвија и само пословно „вегетира“. Једна од предности је и да скоро у свакој озбиљној и већој фирми у САД радници одмах на почетку године добију распоред нерадних дана и тако могу да се организују и још у јануару лепо испланирају своје краће и дуже одморе.

Што се тиче нерадних дана, Србија и Шкотска су једне од ретких земаља у којима је и 2. јануар нерадан. Занимљиво је да највише слободних дана добијају Руси, који спајају Нову годину и други дан православног Божића, тако да углавном не раде осам дана.

Изузетак од уобичајеног празновања представља Велика Британија у којој државни празници не морају бити плаћени, а послодавац може да укључи празнике као део годишњег одмора радника. Они ипак нису оштећени јер је свим Британцима који раде петодневну радну недељу загарантовано 28 дана одмора годишње. Друга необичност везана за ову земљу јесте да она једина (поред Данске) нема свој национални дан.

Када нас, дакле, упоредимо са другим земљама, долазимо до закључка да Срби нису највећи „нерадници“. Многе земље имају више празника и нерадних дана од нас: Белгија – 15, Аргентина – 13, Аустрија – 13, Канада – 13, Словенија – 12, Грчка – 12, Француска и Шведска по 11. Колумбија и Индија су рекордери са 18 нерадних дана, а од нас више празнују чак и Јапанци који по том основу не раде 15 дана годишње.

Д. Грујић

РЕИЗАБРАНА ДИРЕКТОРКА РФ ПИО

На челу Фонда Драгана Калиновић

Чланови Управног одбора Републичког фонда ПИО су, на седници одржаној 31. јануара ове године, за директора Фонда у наредном четворогодишњем мандату именовали Драгану Ка-

линовић, дипломираног економисту, на основу сагласности коју је истог дана на својој седници дала Влада Србије. Драгани Калиновић је ово трећи мандат на месту директора Фонда.

МИНИСТАР ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ У ЗАВОДУ ЗА ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ АУСТРИЈЕ

Унапређење сарадње у корист грађана две земље

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, посетио је крајем јануара Завод за пензијско осигурање Аустрије (ПВА) у Бечу, где је са председником Завода Манфредом Андерлеом разговарао о даљем унапређењу сарадње у корист грађана две земље.

Министар Ђорђевић је рекао да Аустрија и Србија имају одличну сарадњу, као и пензијски фондови две земље, али да увек постоји простор за даље унапређење, и додао да је на састанку било речи и о ономе што је већ започето, између осталог о коришћењу наших рехабилитационих центара, као и о електронској размени података.

– У интересу аустријских и наших грађана желимо да унапредимо сарадњу и искористимо све потенцијале које има Србија у овом тренутку. Средином године требало би да буде потписан нови Споразум о

размени података који ће омогућити већу контролу – рекао је Ђорђевић, а према мишљењу аустријских колега, то би требало да омогући и веће пензије за наше грађане.

У Аустрији и Бечу је велика српска дијаспора и због тога је веома битна сарадња и у области пензијског осигурања.

– Аустрија исплаћује пензије за 27.195 корисника пензијског фонда који живе у Србији, а Србија за око 2.150 наших пензионера који живе у Аустрији. Људи када оду у пензију желе да време посвете себи, а не административним стварима и управо је обавеза Аустрије и Србије да то поједноставе – рекао је министар.

Министар Ђорђевић и председник Завода Андерле разговарали су и о могућности спровођења рехабилитације аустријских корисника и осигураника српског порекла у нашим бањама, имајући у виду да ће им опоравак бити бржи и квалитетнији ако се

реализује у матичној земљи, на матерњем језику, у познатом окружењу, а по условима и квалитету рехабилитације какву би добили и у аустријским рехабилитационим центрима.

Ђорђевић је указао да поред рехабилитационих центара који раде, у Србији имамо и 26 који нису у функцији.

– Представили смо на састанку све наше бање које нису у функцији, са могућношћу да заједно са Аустријом неке од њих ставимо у функцију – навео је министар и додао да верује да ће у овој години сарадња сигурно бити унапређена.

Будући да је превенција инвалидности у Аустрији у надлежности Завода за пензијско осигурање, сваки нови вид сарадње, па и рехабилитацију својих корисника у српским бањама, развијали би уз партнерство и подршку Републичког фонда ПИО, с којим имају добре пословне односе. **Г. О.**

Уплата доприноса по члану 15 Закона о ПИО

У складу са изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је ступио на снагу 30. септембра 2018. године, предвиђено је да лицима која се самостално укључују у обавезно осигурање по основу члана 15, уколико не плате допринос у року од шест месеци од дана доспелости, престаје својство осигураника најраније са последњим даном за који је допринос плаћен. Рок доспелости је 15. у месецу за претходни месец.

Измена законског оквира условиће и престанак осигурања одређеном броју осигураника за које се утврди да пре 30. септембра 2018. године нису платили допринос у року од шест месеци од дана доспелости, било због тога што су плаћали доприносе за ПИО на нижу основицу од утврђене за тај период или су нередовно измиривали обавезе. Решење о престанку својства осигураника по овом основу Фонд ће донети по службеној дужности. Ови осигураници неће моћи да изврше накнадне уплате допри-

Шалтер сала у Филијали за град Београд

носа за период за који допринос није плаћен шест месеци од дана доспелости.

Осигураницима који су доприносе за ПИО по члану 15 уплаћивали у тачном износу и у року доспелости, подаци се региструју у матичној евиденцији и представљају основ за обрачун пензија када се за то стекну правни услови.

Лица која испуњавају законске услове за уплату доприноса за ПИО по основу члана 15 Закона,

односно добровољно се одреде за самосталну уплату, чак и ако им је решењем Фонда престало својство осигураника по претходном захтеву, могу поново да поднесу захтев и приступе обавезном осигурању, поштујући нову законску норму о редовности уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

Од уплате за јануар 2019. године важе нове основице осигурања, које су за 3,76 одсто више у односу на претходну годину (због усклађивања са кретањем зарада у претходној години). Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа основица осигурања износи 35 одсто просечне републичке зараде за претходних 12 месеци, што је 23.921 динар, а највиша пет про-

сечних плата, односно 341.725 динара. Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 26 одсто, што значи да ће се месечни издатак за самосталну уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање кретати у распону од 6.219,46 до 88.848,50 динара.

Износи основица осигурања и доприноса за пензијско и инвалидско осигурање важе за целу 2019. годину и доступни су грађанима на сајту РФ ПИО (www.pio.rs) и на огласним таблама у филијалама. Фонд ПИО подсећа грађане који се одреде за самосталну уплату доприноса по основу члана 15 Закона о ПИО да је рок доспелости 15. у месецу за претходни месец. Једном изабрана основица може се променити, под условом да се поднесе нови захтев. Такође, грађани који не желе више да уплаћују самостално допринос, у обавези су да поднесу захтев за престанак уплате.

Право на самосталну уплату доприноса имају сва лица која су ван осигурања (незапослени, студенти, домаћице, ђаци...) под условом да су старија од 15 година, да имају пребивалиште у Републици Србији, да нису корисници пензије остварене у Србији или у држави са којом је закључен међународни уговор о социјалном осигурању и да није наступио неки од случајева по основу којих се остварује право (нпр. навршење година живота прописаних за стицање права на старосну пензију, инвалидност), односно, уколико је наступио неки од тих случајева, својство осигураника се може стећи само за случај који није наступио. **Г. О.**

ОСНОВИЦЕ ЗА ДОПРИНОСЕ ОД ЈАНУАРА ДО ДЕЦЕМБРА 2019. ГОДИНЕ				
ПРОСЕЧНА ЗАРАДА ЗА ПЕРИОД XI 2017 - X 2018 68.345	Основице	%	Од просечне зараде	26%
	1	35	23.921	6.219,46
	2	40	27.338	7.107,88
	3	54	36.906	9.595,56
	4	65	44.424	11.550,24
	5	80	54.676	14.215,76
	6	87	59.460	15.459,60
	7	115	78.597	20.435,22
	8	127	86.798	22.567,48
	9	155	105.935	27.543,10
	10	200	136.690	35.539,40
	11	300	205.035	53.309,10
	12	400	273.380	71.078,80
	13	500	341.725	88.848,50

Погребни трошкови 39.491 динар

Накнада погребних трошкова која се исплаћује породицама преминулих пензионера (или онемо ко је платио сахрану) у

јануару, фебруару и марту 2019. године износиће 39.491,00 динара за све категорије корисника пензија.

Захтев за исплату накнаде са детаљима о потребној документацији може се наћи на сајту Фонда ПИО (www.pio.rs) у менију

Обрасци или на шалтерима организационих јединица РФ ПИО.

Уз захтев је потребно приложити одговарајућу документацију.

Пензије из Руске Федерације од 1. марта

Након скоро девет година преговора, ускоро ће грађанима који су стаж осигурања стекли у Србији и Русији бити омогућено да на основу одредби споразума између две државе остварују права из области пензијског и инвалидског осигурања.

Наиме, Споразум између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности ступа на снагу 1. марта 2019. године. О томе кад је споразум потписан, које су активности претходиле почетку његове примене, као и која ће све права грађани моћи да остваре применом овог споразума, разговарали смо са Зораном Пановићем, директором Завода за социјално осигурање.

– Споразум између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности потписан је у Москви, 19. децембра

ног споразума, који су за Руску Федерацију потписали Пензијски фонд Руске Федерације, Фонд за социјално осигурање Руске Федерације, Федерална државна буџетска установа за медицинско-социјалну експертизу „Федерални биро медицинско-социјалне експертизе“ Министарства рада и социјалне заштите Руске Федерације, и За-

зума након његовог ступања на снагу и омогућило држављанима двеју држава потпуно и ефикасно остваривање права.

Потписани споразум односи се само на област пензијског и инвалидског осигурања, а поред остваривања права на пензију, подразумева и још нека давања.

– Споразум ће се примењивати на држављане Републике Србије и Руске Федерације и чланове њихових породица који имају пребивалиште на територији једне од уговорних страна, и омогућиће остваривање права према српским правним прописима из области пензијског и инвалидског осигурања, односно право на старосну пензију, превремену старосну пензију, инвалидску и породичну пензију, као и на давања по основу повреде на раду и професионалне болести и накнаду погребних трошкова – каже Пановић.

Споразум омогућава да се приликом остваривања права примени принцип сабирања стажа осигурања навршеног на територији друге државе уговорнице, ако је то потребно, као и сабирање стажа осигурања који је навршен и на територији треће државе, са којом страна уговорница која утврђује пензију има закључен споразум о социјалном осигурању,

под условом да се ти стажеви не поклапају.

Такође, Споразум омогућава и трансфер давања у другу државу уговорницу, под одређеним условима, као и у треће државе за кориснике пензија Републике Србије за случај промене пребивалишта, односно пресељења у трећу државу.

Важно је нагласити да ће се исплата давања спроводити тромесечно, директно на лични рачун корисника пензије, након што исплатилац пензије прими документ који потврђује чињеницу да је његов корисник жив.

– Ради несметане исплате давања на територију друге државе уговорнице, носиоци осигурања су у обавези да четири пута годишње, пре сваке исплате, потврде чињеницу постојања живота. На пример, у случају лица која имају пребивалиште у Републици Србији, а корисници су пензија Руске Федерације, Републички фонд ПИО има обавезу да за све кориснике пензија Руске Федерације достави попуњен договорени двојезични образац којим ће обавестити руског носиоца осигурања да је његов корисник жив. Циљ оваквог поступања је да се отклони могућност за неосновану исплату давања – појашњава Зоран Пановић.

Оно што је посебно значајно за осигуранике који имају стаж осигурања навршен у ове две државе јесте да ће се за утврђивање права на давање узимати у обзир и стаж осигурања навршен пре ступања на снагу Споразума. То конкретно значи да ће се поред стажа осигурања навршеног према правним прописима Руске Федерације, у обзир узимати и стаж навршен на територији бивше Руске Совјетске Федеративне Социјалистичке Републике, док се стаж навршен на територији других бивших република СССР неће узимати у обзир.

В. Кадиф

За информације – Контакт центар РФ ПИО

Корисници и осигураници који имају питања у вези са применом Споразума између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности, који се примењује почев од 1. марта 2019. године, могу се обратити Контакт центру Фонда ПИО, на телефоне 0700/017-017 и 011/3060-680 или на мејл kontakt@pio.rs.

2017. године. У међувремену две стране су интензивно радиле на утврђивању текста Административног споразума за примену Споразума између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности, који је потписан 17. јануара 2019. године у Београду, између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарства рада и социјалне заштите Руске Федерације. Такође, делегације двеју држава радиле су и на доношењу текста Протокола о спровођењу Споразума и Административ-

вод за социјално осигурање у име Републике Србије. Саставни део наведеног Протокола, чији је текст размењен 17. јануара 2019. године, чини и девет двојезичних образаца који ће се користити у поступцима остваривања права из пензијског осигурања применом Споразума – наводи Зоран Пановић.

Како истиче, наведена акта која су донета указују на то да су надлежне институције држава уговорница водиле интензивну активност како би се обезбедили сви потребни услови за несметано спровођење Споразума.

НОВИ ШИФАРНИК ЗАНИМАЊА ПОСЛЕ ГОТОВО 30 ГОДИНА

Усклађеност са потребама привреде и тржишта рада

Влада Републике Србије усвојила је у јулу прошле године Одлуку о јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада. Саставни део те одлуке су нови шифарници, и то: Шифарник занимања, Шифарник нивоа квалификација, Шифарник држава, Шифарник општина у Републици Србији и Шифарник насеља у Републици Србији, и сви су у примени од 1. јануара 2019. године.

Шифарник занимања припремило је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, које је заједно са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, а у сарадњи и са другим организацијама и институцијама, образовало Радну групу која је дефинисала нову листу занимања у Републици Србији.

Како сазнајемо из Министарства за рад, нова листа занимања је сачињена на основу праћења потреба привреде и тржишта рада у Републици Србији, путем ангажовања стручњака који познају домаће тржиште рада и консултовања привреде, односно послодавца.

У оквиру припремљене листе занимања свако занимање добило је своју шифру. Шифарник је у потпуности усаглашен са захтевима ISCO-08 стандарда (Међународна стандардна класификација занимања коју је донела Међународна организација рада), и садржи 10 главних група занимања које су разврстане према најчешће захтеваном образовном нивоу, а унутар њих на 43 врсте, 130 подврста, 436 скупина занимања и 3.641 појединачно занимање. На овај начин је омогућена међународна упоредивост података на нивоу врсте, подврсте и скупине занимања, док је листа занимања усклађена са потребама наше привреде и тржишта

рада. Константно праћење примене шифарника омогућиће његово периодично ажурирање и прилагођавање променама на тржишту рада.

Подсећамо да је до почетка примене новог Шифарника занимања, у Србији у употреби била листа занимања из 1990. године –Јединствена номенклатура занимања (ЈНЗ), која је у највећем делу превазиђена због динамичних промена у свету рада које су се десиле у претходне три деценије и које су условиле нестанак једних и појаву нових занимања. Највећу експанзију у претходном периоду доживела је област информационо-комуникационих технологија, што је праћено појавом читавог низа нових занимања.

Како наводе у Министарству за рад, увођењем у Шифарник занимања свих занимања која на тржишту постоје у актуелном тренутку, обезбедиће се видљивост запошљавања у тим занимањима, а тиме и повећање квалитета података о целокупној понуди и потражњи за

занимањима у Републици Србији. То је од изузетне важности како за образовни систем, тако и за утврђивање мера политике запошљавања и других програма и мера усмерених на развој привреде и друштва у целини. Са становништва појединца, нови Шифарник занимања ће олакшати кретање појединца на тржишту рада, будући да ће сви актери на тржишту који су од утицаја на тражење посла и запошљавање, а то су у првом реду послодавци, Национална служба за запошљавање (НСЗ) и агенције за запошљавање, комуницирати истим језиком, на једнозначан начин.

Такође је важно имати у виду да је до сада постојећи Шифарник занимања и стручне спреме, који је урађен на основу ЈНЗ, представљао spoj занимања и некадашњих стручних спрема, сада квалификација, чије је раздвајање било неопходно, јер се ради о два различита обележја активног становништва, о занимању и о квалификацији. Дакле, нови Шифарник занимања об-

ухвата листу занимања, док ће се квалификације (некадашње стручне спреме или образовни профили) налазити у посебном регистру квалификација за чије сачињавање је надлежно Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Нивои квалификација (некада степени стручне спреме) сада су обухваћени Шифарником нивоа квалификација који је донет у оквиру исте одлуке као и Шифарник занимања. До завршетка регистра квалификација, у употреби ће и даље бити стари Шифарник занимања у делу стручне спреме.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, у сарадњи са НСЗ и Привредном комором Србије, а уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу ГИЗ, предузело је низ активности којима ће се свим корисницима, односно послодавцима и релевантним институцијама олакшати примена нових шифарника. Једна од активности односила се на припрему Приручника за примену Јединственог кодекса шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада, који се налази на сајту Министарства за рад. Поред тога, организовано је десет информативних сесија са корисницима у различитим градовима Србије. Такође, у току је израда веб странице посвећене примени нових шифарника, која ће бити постављена на сајту Министарства за рад, где ће корисници моћи да пронађу све шифарнике и друга релевантна документа и да добију одговоре на постављена питања. Очекује се да ће веб страница бити постављена до краја првог квартала 2019. године, а до тада корисници шифарника питањима могу да се обрате на имејл адресу: sifarnici@nsz.gov.rs.

Г. О.

Сведок законских и технолошких промена

Поред многих квалитета који се цене у сваком послу, личних особина и стручних компетенција, оно што има посебну вредност, а што је, могло би се рећи, и све ређа појава, јесте радно искуство у одређеном послу дуго више деценија. Један од примера који обједињује све претходно наведено јесте Ђорђе Танкосић, помоћник директора Сектора за остваривање права из ПИО у Дирекцији Фонда ПИО задужен за информационе технологије. За неколико дана Ђорђе Танкосић одлази у више него заслужену пензију, а с обзиром на то да је у Фонду провео цео радни век, готово четири деценије, слободно се може рећи да је сведок свих крупних промена које су се дешавале у области остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања у пољу закона, али и самих почетака и развоја информационих технологија у овој институцији. Иако је дипломирани правник, од младих дана се интересовао за рачунаре, па је и у послу обе ове области увек вешто повезивао.

– Од 1979. године, када сам почео да радим у Фонду, па до данас, било је честих измена закона у области остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања, а самим тим и потребе да се осмисле нова програмска решења која ће бити усклађена са овим променама, и када је реч о нацрту решења, и у случају обрачуна износа пензије. Уочљиво је да се закони у последње време чешће мењају него раније. Некад су трајали по десетак година, а у данашње време већ после две-три године долази до измена. Дакле, све те промене потребно је испратити и са правног и са рачунарског аспекта. Рецимо, до 2003. године обрачун пензија се вршио на један начин, како то зовемо „по старим прописима“, односно на основу пензијског основа, а од 2003. се по закону пензија одређује на основу личног коефицијента и личног бода, тако да је потребно да у Фонду паралелно одржавамо програ-

ме и по старим и по новим прописима – објашњава нам Ђорђе Танкосић.

Ђорђе је почео да ради у Филијали за град Београд у Немањиној улици, у тадашњем Одељењу за старосне и породичне пензије, које се после спојило са Одељењем за инвалидске пензије.

– Крајем 70-их и почетком 80-их година пензије су се обрачунавале на машини, односно извод из М-4 се уносио преко машине „тракалице“, а негде око 1983. године први сам у Филијали за град Београд почео да вршим унос података у компјутер и

додаје да су касније ВТ Терминале заменили РС (пи-си) рачунари и сваки запослени је имао по један за себе, како је то и данас.

Како каже, у Филијали за град Београд се много радило, али су међуљудски односи били одлични, па због тога, као и због младих година, ни напоран рад није тешко падао. Из београдске филијале 1996. године прелази у Дирекцију Фонда, у Сектор за остваривање права из ПИО, на место координатора за Електронски рачунски центар (ЕРЦ), који је претеча данашњег Сектора информационих технологија.

– У Дирекцији смо израђивали нацрте решења за целу Србију и радили обрачун пензија. Захваљујући том послу успоставио сам одличне односе са колегама из свих филијала за које је био надлежан ЕРЦ Дирекције Фонда. Помоћ из филијала увек је била драгоцен приликом тестирања програма, а указивање на недостатке који су се појављивали много је доприносило још успешнијем раду – наводи Танкосић.

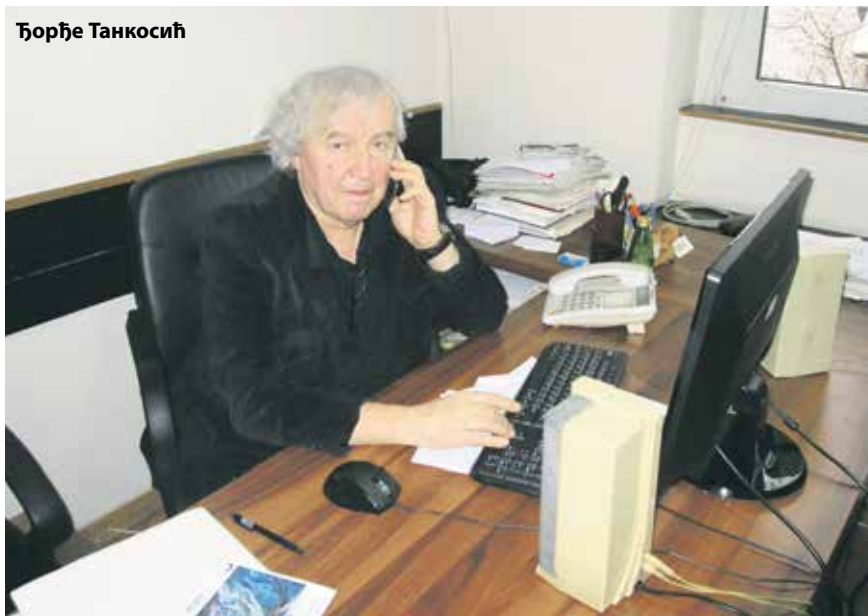
Од свега, током 40 година дугог радног века, наводи да је најлепше било дружење и сарадња међу колегама. У бе-

оградској филијали, од писарнице, преко израде и контроле нацрта решења, до исплате пензија, како каже, сви су били као једна душа. Затим у Дирекцији Фонда, у оквиру свог Одељења за остваривање права из ПИО, и у комуникацији и заједничким пословима са колегама из ЕРЦ-а, односно сада Сектора ИТ, као и са колегама из свих филијала, укључујући и Дирекцију и филијале са подручја Покрајинског фонда, добра сарадња је била оно што је улепшавало посао и свакако оно што је доприносило његовом унапређењу.

На питање шта ће да ради током пензионерских дана, Ђорђе каже да је доста радио и да је сад дошло време да одмара. Ипак, за колеге ће, како каже, увек бити ту, ако им треба било каква помоћ.

В. Кадиф

Ђорђе Танкосић

да обрачун радим компјутерски, чему сам после обучио и друге колеге. Први компјутер је био ВТ Терминал и био је повезан са централним компјутером у Дирекцији Фонда. Прецизније речено, први кораци рада на компјутерима у Фонду били су само попуњавање П-пријава у Филијали, које смо затим слали у Дирекцију Фонда где су се на основу тих пријава решења штампала. Решења су била типска, одштампана, а попуњавала су се само празна места за сваког осигураника, односно корисника посебно. Након тога су се решења враћала назад у Филијалу. Дакле, компјутерски се прво радио само обрачун, а касније су тако почела да се израђују и решења. Занимљиво је да је у почетку био само један компјутер на нас седморо запослених, али смо се увек добро организовали – сећа се Ђорђе Танкосић и

„Политика“ напунила 115 година

Крајем јануара „Политика“ је прославила рођендан, обележавајући датум када се, пре више од једног века, у тадашњој Краљевини Србији, појавила као нови дневни лист који успешно траје до данас. То су најстарије новине на Балкану и једне од најдуговечнијих у овом делу Европе.

Новине је покренуо Владислав Ф. Рибникар 25. јануара 1904. године у Београду. Први број новина појавио се тог дана, око 14 сати, имао је четири стране и штампан је у 2.450 примерака.

Тај први број „Политике“ остао је трајно уклесан у дугој историји листа, поред осталог, и због уводника на насловној страни – „Задатак независне штампе“, који би и данас могао да буде водич за све медије који су у међувремену настали.

Поводом дана Брајевог писма

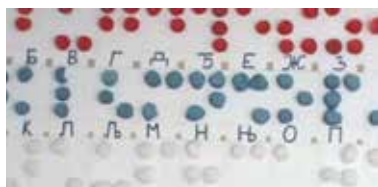
У Србији има више од 12.000 слепих и слабовидих особа и зато је важно подићи свест о значају Брајевог писма као симбола писмености, образовања и укључивања слепих и слабовидих особа у све друштвене токове, изјавио је министар за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, Зоран Ђорђевић.

Он је, поводом Светског дана Брајевог писма, 4. јануара, истакао да Министарство посвећује посебну пажњу слепим и слабовидим особама како би им омогућили боље услове за живот и рад, наведено је у саопштењу Министарства.

У последњих годину дана набављени су Брајеви штампачи, обезбеђена су средства за запошљавање особа са инвалидитетом, постављене су звучне сигнализације на раскрсницама, навео је Ђорђевић.

Он је апеловао да се послодавци не устручавају и не дискриминишу особе са инвалидитетом приликом запошљавања.

Ђорђевић је најавио прилагођавање сајта Министарства слепим и слабовидим особама, и истакао да је веома важно да свим грађанима информације буду доступне.

Дан сећања на жртве холокауста

Полагањем венаца и цвећа, уз пуне војне и државне почести, Међународни дан сећања на жртве холокауста обележен је 27. јануара у Београду. Централну државну церемонију предводио је изасланик председника Србије, Александра Вучића, министар за рад, запошљавање, борацка и социјална питања Зоран Ђорђевић.

Церемонија је одржана код споменика жртвама геноцида на Старом сајмишту, у оквиру комплекса некадашњег концентрационог логора.

– Одговорност према жртвама пред којима се данас клањамо обавезује све нас да тај срамни период историје Европе не посматрамо као досадно штиво из уџбеника, већ да увек изнова промишљамо о појавама и пропустима у европској цивилизацији који су му претходили и омогућили мрачне околности под којима је тај монструозни злочин спроведен у дело – рекао је Ђорђевић.

Обележавање Међународног дана сећања на жртве холокауста одржано је и у Новом Саду, на Јеврејском гробљу, у организацији Јеврејске општине Нови Сад. Градоначелник Новог Сада Милош Вучевић поручио је том приликом да је за данашње друштво неприхватљива појава фашизма или нацизма у било ком облику.

У оквиру церемоније прочитана је молитва на хебрејском језику, а хор „Хашира“ извео је „Тужну песму“.

Обележена годишњица Новосадске рације

Поводом обележавања 77. годишњице Новосадске рације, 23. јануара, на Кеју жртава рације код споменика „Породица“ одржан је помен жртвама.

Помену су присуствовали представници града Новог Сада, Покрајинске владе, Скупштине АП Војводине, амбасада Израела и Мађарске,

Јеврејске општине Нови Сад, Савеза јеврејских општина Србије, Матице ромске, Епархије бачке, потомци жртава рације, као и већи број грађана.

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада, подсетио је да су тих јануарских дана 1942. године, једни до других страдали Срби, Јевреји и Роми, око 2.000 људи.

– Споменик „Породица“, посвећен невиним жртвама Новосадске рације, није само спомен на страдање наших суграђана, већ је и опомена да добро мора да превлада над мржњом, и да се фашизам више никада не понови – нагласио је Вучевић.

У помен жртвама положени су венци код споменика, а са брода Речне флотиле Војске Србије венац је спуштен и у Дунав.

Републичка награда „Тери“

Новоустановљену награду Министарства културе и информисања „Културни образац“ добио је поткрај прошле године и кикиндски Музеј „Тера“.

Центар за ликовну и примењену уметност „Тера“ у Кикинди је установа културе која 38 година организује Интернационални симпозијум скулптура извајаних у теракоти. Поред атељеа у којем се сваког лета смењују уметници из иностранства и Србије, у саставу „Тере“ је и музеј у којем су изложена поклоњена дела учесника овог међународног симпозијума.

Просечна зарада за новембар 2018.

Према последњим подацима Завода за статистику, просечна бруто зарада обрачуната за новембар 2018. године износила је 69.949 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 50.556 динара.

Раст бруто зарада у периоду јануар–новембар 2018. године, у односу на исти период прошле године, износио је 6,0 одсто номинално, односно 3,9 посто реално. Истовремено, нето зараде су порасле за 6,5 процената номинално и за 4,4 одсто реално.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за новембар 2018. године номинално је виша за 6,5, а реално за 4,5 одсто, док је просечна нето зарада виша за 7,0 одсто номинално, односно за пет процената реално.

Медијална нето зарада за новембар износила је 39.654 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Све на „једном шалтеру“

Папирологију за дечји додатак и социјалну помоћ, изводе из матичне књиге рођених, венчаних, умрлих... грађани Беле Паланке и Пирота од ове године моћи ће да добију на једном шалтеру, пошто су ове општине међу осам локалних самоуправа у Србији у којима ће се тестирати јединствени управни центар.

Реч је о пројекту Министарства државне управе и локалне самоуправе, вредном 52 милиона динара.

Намера Министарства је да се, након што се овај центар тестира у осам изабраних општина, уведе као модел у целој држави. Све податке који су

неопходни грађанима локални и републички органи размењиваће бесплатно и грађани се неће оптерећивати попуњавањем формулара и образаца.

Очекује се да пројекат заживи у прва три месеца ове године, а осим Беле Паланке и Пирота, новац је одобрен и локалним самоуправама Лазаревац, Крушевац, Сомбор, Шабац, Житиште и Смедеревска Паланка.

Ниш: репрограм дуга

Грађани Ниша којима су се нагомилали дугови за комуналије имају од почетка марта до краја априла могућност да склопе уговор о репрограму дугова и да рачуне обједињене наплате плаћају на рате. У та два месеца, што се тиче отписа камате, репрограм ће бити по другачијим условима него раније.

Онима који склопе уговор на 12 месеци отписиваће се 70 одсто камате, док ће 50 одсто камате бити ослобођени они који потпишу репрограм на две године. Уколико буду исплатили дуг за три године, по уговору, плаћаће 30 одсто мању камату.

Признање сарадници Гласа осигураника

Драгана Сотировски, начелница Нишавског управног округа, и Слађана Ђорђевић

На крају 2018. године у Нишавском управном округу додељења су признања најзаслужнијим појединцима који су обележили прошлу годину. Међу добитницима је и Слађана Ђорђевић, наша дописница из Сврљига, која је награђена за допринос у области новинарства, тачније за извештавање о догађајима и приликама из сврљигског краја и шире. Слађана са „Гласом осигураника“ има вишегодишњу сарадњу и захваљујући њеним текстовима наши читаоци су могли да се упознају са приликама у овом делу наше земље.

Бесплатан превоз у Јагодина

Крајем јануара Скупштина града Јагодине обезбедила је бесплатан аутобуски превоз за 80.000 грађана у градским и сеоским подручјима.

То значи да ће се од сада сви Јагодинци возити бесплатно градским аутобусима, а већ 14 година ту погодност уживали су ђаци и старији од 65 година.

Град је позвао све послодавце да својим запосленима не укидају накнаду за путне трошкове, што ће бити вид повећања плата, јер ће се радници возити бесплатно.

У Јагодина, према подацима Републичког завода за статистику, по последњем попису становништва, живи 71.852 становника, 49,72 одсто их живи на селу, незапослених је око 9.000, старијих од 65 година 18,31 одсто, а просечна старост становништва је 42,7 година.

За бесплатан превоз Јагодине ће из буџета издвојити 118 милиона динара.

Власотинце: регресирано минерално ђубриво

Око 420 пољопривредних произвођача, воћара и виноградара добило је на самом крају прошле године субвенцију у виду регресираног минералног ђубрива. За ову испоруку могли су да конкуришу воћари и виноградари који су пољопривредна газдинства регистровали до 11. октобра 2018. године.

Општина Власотинце је посредством Републичке дирекције за робне резерве добила 87,5 тона минералног ђубрива које је поделила примарним пољопривредним произвођачима. Јесенас је локална самоуправа вароши на обалама Власине уредила и око 80 одсто атарских и некатегорисаних путева подно Росуље и Чемерника, а све за добробит бројних воћара и виноградара у овоме крају.

Донација вредна 22,5 милиона динара

Представницима 19 неразвијених општина Војводине крајем прошле године уручени су ваучери за преузимање робе намењене социјално најугроженијим породицама из тих општина. Ваучерим је предао Ђорђе Милићевић, потпредседник Покрајинске владе, а ова донација у вредности од око 22,5 милиона динара састоји се од прехранбених артикала, флаширане воде и средстава за личну хигијену и кућну хемију.

Програм упућивања хуманитарне помоћи социјално угроженом становништву реализовао је Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност у координацији са Покрајинским секретаријатом за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, а додели ваучера присуствовали су и покрајински секретари ових секретаријата, проф. др Зоран Милошевић и Огњен Бјелић.

Ђорђе Милићевић је овом приликом изјавио да ће Покрајинска влада увек наћи начин, модел и средства да помогне социјално угроженом становништву. Нагласио је и да је трајно опредељење Покрајинске

Ђорђе Милићевић уручује ваучере представницима неразвијених општина

влада да обезбеди брже економско развијање ових средина, да се у њима отварају нове фирме и погони и стварају услови да се људи запосле и зараде за себе и своје породице, те да се смањи потреба за социјалним услугама.

Секретари Милошевић и Бјелић позвали су представнике ових 19 општина да буду проактивни и на будућим конкурсима за доделу подстицајних средстава које додељује Покрајинска влада.

М. Мектеровић

ОТВОРЕН ИНФО ЦЕНТАР ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ

Улагање у развој туризма

Председник Покрајинске владе Игор Мировић отворио је 21. јануара 2019. Инфо центар Туристичке организације Војводине (ТОВ) у Новом Саду. За овај пројекат Министарство трговине, туризма, телекомуникација и Покрајинска влада издвојили су укупно шеснаест милиона динара.

– Отварање Инфо центра ТОВ један је од пројеката који треба да помогне расту и развоју туристичке привреде. Наставићемо заједнички да радимо на промоцији свих туристичких потенцијала, попут бањског, наутничког и верског туризма – истакао је овом приликом Мировић. Он је додао да су на развоју и промоцији туризма у протекле две и по године за-

Игор Мировић говори на отварању Инфо центра ТОВ

једнички радиле Покрајинска влада, туристичке организације Србије и Војводине, али и туристичке организације свих 45 локалних самоуправа у Покрајини, кроз наступе на великим

сајамским манифестацијама у свету.

Рекао је и да је Покрајинска влада удвостручила буџет за Туристичку организацију Војводине у протекле две и по годи-

не и да ће са том подршком наставити, јер оваква улагања дају конкретне резултате.

Наташа Павловић, директорка ТОВ, истакла је да је за првих једанаест месеци 2018. године дошло до знатног повећања броја посетилаца у Војводини од 14,6 одсто у односу на исти период 2017, док повећање броја ноћења страних туриста у том периоду износи чак 17,5 одсто. Истакла је и да је туризам једна од најбрже растућих привредних грана у нашој земљи, и да ће се, између осталог, у Инфо центру бавити и пласманом сувенира, вина и осталих аутентичних производа са војвођанског поднебља у сарадњи са Привредном комором Војводине.

М. М.

Очување културе, језика и писма основни задатак

Завод за културу војвођанских Словака је 18. јануара у својим просторијама у Новом Саду свечано обележио јубилеј – десет година од оснивања и рада Завода. Ова установа је у протеклој деценији стекла позицију једне од најзначајнијих професионалних установа културе. Кроз очување културе, језика и писма словачке националне заједнице, својим деловањем у значајној мери и даље утиче на културни живот у скоро свим његовим областима. Овај циљ и своју основну делатност Завод остварује кроз четири радна одељења: Одељење за развојно-истраживачку делатност, Информационо-документационо и комуникационо одељење – ИНДОК, Одељење за културно-уметничке манифестације, стручно усавршавање и образовање у области културе и уметности Словака у Војводини и Одељење за међународну сарадњу.

Запослени у Заводу својим ентузијазмом и вредним радом у претходној деценији успели су, између осталог, да опреме своју библиотеку са 2.620 књижевних дела, затим да издају четири библиографије у оквиру истоимене едиције коју је За-

Ана Хрћан Лесковац и Игор Венцел (стоје) на свечаности

вод основао 2010. године. Такође, да 2015. године оснују нову едицију „СловАрт“ у оквиру које се објављује ликовно стваралаштво словачких уметника, међу којима и ликовна дела чувених и планетарно признатих „наиваца“ из Ковачице и околине.

На свечаности су, поред осталих, били и Драгана Милошевић, покрајинска секретарка за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, Игор Венцел, заменик амбасадора Словачке Републике у Србији, Јан Варшо, председник Канцеларије за Словаке у дијаспори, Љубушка Лакатош, пред-

седница Националног савета Словака у Србији, као и представници словачке мањине у Мађарској и Румунији.

Драгана Милошевић је, честитајући домаћинима јубилеј, посебно истакла управо велики значај Завода за културу војвођанских Словака за словачку заједницу у АП Војводини, као и подршку коју ће та и друге сличне установе и даље имати од Покрајинске владе.

– Заједно са заводима других националних заједница, и овај завод је свима нама на понос, јер чува, развија и употпуњује мултиетничку ша-

роликост Покрајине. То богатство разноликости, по којем је Војводина заиста јединствена у Европи, и даље морамо да чувамо и развијамо на задовољство свих грађана који овде живе – рекла је овом приликом покрајинска секретарка Драгана Милошевић.

Ана Хрћан Лесковац, директорка Завода, захвалила је Покрајинском секретаријату за културу на истрајној подршци и партнерском односу, истичући да је словачка заједница у АП Војводини релативно малобројна, али се може похвалити значајним културним достигнућима.

– У то је укључен низ наших установа и институција међу којима су, поред нашег Завода, и лист „Хлас људу“, уредништво програма на словачком језику у Радио-Телевизији Војводине, наш национални савет и многи други – рекла је овом приликом директорка Хрћан Лесковац.

Завод развија међународну сарадњу из области науке, културе и уметности војвођанских Словака с циљем успостављања односа са матичном земљом и другим земљама у Европи и свету.

Мирослав Мектеровић

СКУПШТИНА СПВ ОДРЖАНА У БАЊИ КАЊИЖА

Разматрани резултати и планови

Седници Скупштине Савеза пензионера Војводине, која је недавно одржана у бањи Кањижа, присуствовали су Стана Свиларов, председница Савеза инвалида рада Војводине, Драган Петковић, секретар Савеза пензионера Србије, Чедомир Француски, заменик директора ПФ ПИО, и Миле Ђулибрк, помоћник директора ПФ.

Милан Ненадић (на слици), председник СПВ, упознао је чланове Скупштине са планираним активностима у 2019. години, као што је наставак обраћања Савеза Влади Републике Србије, Министарству финансија, и Министарству за рад, запошљавање, бо-

рачка и социјална питања, у вези са усклађивањем пензија.

Чедомир Француски је том приликом говорио о изменама Закона о ПИО. Стана Сви-

ларов је говорила о доброј, дугогодишњој сарадњи СИР и СПВ, док је Драган Петковић говорио о очувању пензијског система.

Чланови су затим информисани о спровођењу рехабилитације корисника пензија у здравственим и бањским лечилиштима у 2018. години о трошку Фонда ПИО, о извршењу Финансијског плана Савеза за 2018. годину, и о животном осигурању пензионера.

Говорило се и о спровођењу избора за органе Савеза пензионера Србије, а том приликом је прихваћен и предлог за потпуно упражњеног места у Извршном одбору.

Д. Корач

ОКРУГЛИ СТО О ЗАШТИТИ ПРИРОДЕ ОД ИНВАЗИВНИХ БИЉНИХ ВРСТА

Сузбијање амброзије на 270 хектара

Средином јануара у Скупштини АП Војводине у Новом Саду одржан је округли сто о инвазивним биљним врстама у оквиру пројекта „Заштита природе од инвазивних биљних врста“. Пројекат се реализује у оквиру другог позива Интерег – ИПА програма прекограничне сарадње Мађарска – Србија.

Скупу су присуствовали представници Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, Покрајинског завода за заштиту природе, представници локалних самоуправа, инспекције за заштиту животне средине, управљачи заштићених подручја из Војводине, као и представници јавних, научних и стручних институција које се баве проблемом инвазивних биљних врста.

Основни циљ овог пројекта јесте смањење ризика по животну средину и спречавање негативних ефеката климатских промена у заштићеним подручјима у граничном региону Мађарска – Србија спровођењем заједничких акција праћења и мапирања инвазивних биљних врста и сузбијања амброзије, како би се обезбедио бољи еколошки статус заштићених подручја и бољи услови за живот становништва. У Војводини су обухваћена четири заштићена подручја у пограничном региону: Селевењске пустаре, Лудашко језеро, Суботичка пешчара и Парк природе Палић, а у Мађарској Национални парк Кишкуншаг код Кечкемета.

Излагање Наташе Самарџић

Вредност овог ИПА пројекта, чија реализација је почела у јануару прошле године, износи око 290.000 евра, од чега са 85 одсто средстава учествује ЕУ фонд. Водећи партнер на пројекту, који ће трајати до 29. септембра ове године, јесте Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, а партнер из Мађарске је Универзитет John von Neumann.

Овом приликом је Немања Ерцег, помоћник покрајинског секретара за урбанизам и заштиту животне средине и пројект менаџер, представио циљеве, активности и досадашње резултате пројекта. Између осталог, истакао је да пројектне активности треба да допринесу спречавању ширења инвазивних врста, обезбеђењу бољег еколошког статуса заштићених подручја и бољих услова за живот становништва и за економију. О досадашњим резултатима анализе банке семена инвазивних врста говорила је Наташа Самарџић са Пољоприв-

редног факултета у Новом Саду. Др Предраг Радишић са ПМФ-а, шеф Лабораторије за палинологију, изнео је резултате досадашњих мерења концентрације полена инвазивних биљних врста са две мерне станице у Лудашу и у Кањижи. Тамаш Винко из ЈП „Палић Лудаш“ презентовао је резултате картирања и мапирања инвазивних биљних врста у четири заштићена подручја на северу Војводине, а професор др Полош Ендре са универзитета John von Neumann из Кечкемета представио је проблем инвазивних биљних врста у Мађарској.

Очекује се да резултат овог пројекта буде успостављен систем праћења инвазивних биљних врста, и да се сузбије амброзија у пограничном региону на укупно 270 хектара. Пројекат треба и да допринесе подизању свести у овој области и успостављању еко мреже знања и искустава.

М. Мектеровић

СТО ГОДИНА ПЧЕЛАРЕЊА У ОБРЕНОВЦУ

Све више младих међу пчеларима

Крајем прошле године навршило се тачно сто година од формирања Удружења пчелара Обреновца. Тим поводом је одржана редовна, али и свечана Скупштина на којој је Бранислав Вилотић поново добио поверење да председава друштву. Први организовани вид бављења пчеларством везан је за оснивање подружнице у Грабовцу, а у Обреновцу пчелари су се организовали 1938. године. За проф председника изабран је проф. Михаило Грујичић.

Удружење броји око 120 чланова и све је више младих, тако

да се њих тридесетак годишње пријави и успешно заврши школу пчеларства. Захваљују-

ћи субвенцијама локалне самоуправе, пчелари су били у прилици да купе легла пчели-

њих матица и сто стабала медоносних биљака. Одржано је и неколико веома посећених предавања.

Најстарији члан удружења Неђељко Матић (89) пчелама се бави око 70 година и тврди да о пчеларству не можеш све да научиш и стално се мораш усавршавати. Најмлађе пчеларке су Сања Туропољац и Бојана Исailовић. Оне су са успехом завршиле школу пчеларства а потичу из породица са дугом традицијом одгоја пчела.

М. Ашковић

Досадашњи председници Друштва пчелара Обреновца

Признања заслужнима

Дан ослобођења Ниша од Турака – 11. јануар обележен је и ове године полагањем венаца на споменик ослободиоцима у центру града и доделом награде „11. јануар“ најзаслужнијим колективима и појединцима.

Поводом овог важног историјског догађаја, којим је пре 141 године (а после скоро пет векова ропства) 1878. Ниш припојен матици Србији, одржана је свечана седница Скупштине града на којој су уручене награде лауреатима. Најпрестижније признање града добила су три колектива: Академски фолклорни ансамбл ОРО Културног центра Ниш, Основна школа „Радоје Домановић“ и Национална служба за запошљавања, Филијала Ниш. Од појединаца награду су добили професор Радослав Бубањ, дугогодишњи универзитетски професор и донедадни ректор Нишког универзитета, и Селимир Марковић, домаћин споменика на Чегру. Марковић више од 30 година, волонтерски, чува споменик и беседи посетиоцима о овом важном историјском догађају из Првог светског рата.

Добитници награде „11. јануар“ са челницима града

Градоначелник Ниша Дарко Булатовић честитао је добитницима на највећем градском признању и поручио да жртве нишких ослободилаца не смеју никада да се забораве, као ни моралне и етичке вредности

које су нам преци у аманет оставили. Данас водимо неке друге битке које су такође залог за бољу будућност генерацијама које долазе, рекао је Булатовић.

Иначе, награда „11. јануар“ додељује се за изузетан допринос

афирмацији града у привредном, друштвеном, културном и другом сектору. Састоји се од плакете и новчаног износа. Ове године за награду је било предложено 26 кандидата.

Љ. Глоговац

Ниш: обуке за пољопривреднике

Сви они који желе да побољшају производњу и на бољи начин пласирају производе, да унапреде или започну пословање у области сеоског туризма,

а не знају како то да ураде на ефикасан начин, могу се до 22. фебруара пријавити на обуке из ових области. Конкурс важи за пољопривреднике из Нишав-

ског, Јабланичког, Топличког, Пиротског и Пчињског округа.

Обуке организује нишка организација ЕНЕСА да би подржала пољопривреднике са југа Србије и помогла им у развоју пословања и ширења производних капацитета.

Идеја је да пољопривредници који желе да прошире или започну пословање, а не знају како, добију помоћ од ментора. Биће изабрано најмање 15 газдинстава са којима ће се радити на терену, а све у циљу побољшања локалне понуде производа.

Све потребне информације о начину конкурсања могу се добити путем мејла konkurs@enesa.org.rs и на бројеве телефона 018/528-228 и 018/240-306.

Конкурс „Јужњачка корпа укуса“ део је пројекта „Помоћ за трговину – подршка јачању произвођачких капацитета агроиндустријског сектора у Републици Србији“ који финансира Влада Руске Федерације, а реализује се уз помоћ Програма Уједињених нација за развој UNDP. **Г. О.**

БЕСПОВРАТНА СРЕДСТВА ПРЕДУЗЕТНИЦАМА У ЛЕСКОВЦУ

Подстицајни уговори за 22 младе жене

Као подршка промоцији и развоју женског предузетништва у Лесковцу и Јабланичком управном округу, 18. јануара 2019. свечано су потписана 22 уговора са младим предузетницама. Уговоре им је уручио градоначелник Лесковца, др Горан Цветановић.

Програм за промоцију и развој женског предузетништва у лесковачком крају финансира се из кабинета Министарства без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој. За пројекат су издвојена наменска средства у вредности од 7.660.000 динара, а град Лесковац га суфинансира са око 700.000 динара. Средства су намењена за прихваћене пројекте жена које планирају да покрену или унапреде сопствени бизнис.

– Додела бесповратних средстава предузетницама за развој иновативности знатно ће допринети унапређењу ваших послова. Убеђен сам да ћете постати пример добре праксе у Србији и тако охрабрити и друге предузетнице да покрену

сопствени бизнис – истакао је овом приликом градоначелник Лесковца.

У име присутних предузетница, локалној самоуправи и надлежном министарству захвалила је Петра Соколовић, успешна

млада предузетница из овог града.

Из Регионалне привредне коморе за Јабланички и Пчињски округ са седиштем у Лесковцу оцењено је да су током протекле, 2018. године Лесковчанке

показале значајну иницијативу и креативност у паковању и производњи здраве хране, највише чувеног „лесковачког ајвара“, али и других производа из домена кућне радиности.

Т. Стевановић

НИШ: ПАНЕЛ ДИСКУСИЈА О РАЗВОЈУ ЖЕНСКОГ ПРЕДУЗЕТНИШТВА

Упорношћу и истрајношћу до успеха

У оквиру Европске недеље предузетништва недавно је у Нишу одржана панел дискусија „Женско предузетништво у функцији развоја јужне Србије“. Предузетнице су изнеле своја искуства у пословању, а свака од њих је истакла да су истрајност и упорност кључне на путу ка успеху у приватном бизнису.

Учеснице догађаја биле су, између осталих, председница Удружења пословних жена Ниша Весна Јефтовић и представница нишке филијале НСЗ Наташа Станковић.

У разговору се могло чути да је можда и претерано форсирање дискриминације између мушког и женског предузетништва, али жене су једноставно једнако квалитетне у бизнису као и мушкарци. Међутим, жене такође

чешће одустају од приватног посла, јер теже долазе до новца, а тешко усклађују посао са својом улогом у породици. Константовано је да жене теже долазе до кредита за покретање посла, јер не могу да приложе хипотеку.

Представница нишке филијале НСЗ Наташа Станковић рекла је да НСЗ редовно

спроводи мере за подстицај предузетништва. Будући да су жене и даље теже запошљива категорија, у сваком програму имају предност у односу на мушкарце. Жене које желе да покрену бизнис могу да аплицирају за 180.000 динара, прођу обуку за писање бизнис плана и разраду идеје. Када добију новац у обавези су да себи годину дана плаћају допринос и порез на плату. Она је најавила да је планирано да тај износ у 2019. години буде већи.

Панел дискусију „Женско предузетништво у функцији развоја јужне Србије“ организовали су Регионална развојна агенција Југ, Удружење пословних жена Ниш, Европска мрежа предузетништва, ENECA Ниш и ЕУ инфо кутак Ниш.

Г. О.

ТАЛЕНТОВАНА ПАНЧЕВКА ОЖИВЕЛА СТАРИ ЗАНАТ

Од хобија до уносног посла

Катарина Мандић из Панчева пре десетак година се осмелила да свој вишегодишњи хоби претвори у предузетнички подухват и отвори малу ткачку радњу. Данас је задовољна што је донела такву одлуку и што, и поред бројних отежавајућих околности за развој предузетништва, успева да своје производе извози, али и да их пласира у Србији. Да није погрешила у тој одлуци сведоче подаци да њени ручно ткани сувенири, делови ношње и други уникатни производи широм света проносе име њеног града, Србије, као и нашу културу и традицију.

Ова храбра предузетница власница је ткачко-занатске радње „Катарина М“ из Панчева, основане 2010. године. Основна делатност ове занатске радње јесте производња тканина, односно ручно тканих делова народне ношње, затим сувенира и уникатних одевних предмета.

Мотив да учи ручно ткање и истражује ткањине које су постојале на нашим просторима била је љубав према фолклору и народној ношњи, будући да је играч фолклора око 40 година.

Катарина је економски техничар, студирала је економију. Има дуго радно искуство, радила је у војсци и Министарству одбране, а интересантно је да посао којим се данас бави нема никакве везе ни са њеним ангажовањем у војсци, нити са њеним образовањем. Ткање је Катаринин хоби којим се бави већ 14 година и могућност за остваривање додатног прихода.

У једном тренутку дала је отказ у фирми у којој је радила, те је пожелела да јој ткање буде основни посао и неустрашиво се препустила тој идеји. Добила је субвенцију града Панчева за samozapošljavanje и започела своју делатност. Субвенција јој је дала могућност да сигурно развија свој производни асортиман и тржиште. Поддршка града, Покрајине и Републике на разним конкурсима за очување старих заната током свих ових година стварања била јој је од изузетног значаја, а и даље редовно конкурише и на тај начин добија доста субвенција.

Ткане делове народне ношње реконструише на основу оригиналних узорака, а главни и најпоузданији купци ове врсте производа су многа културно-уметничка друштва у земљи и иностранству. Осим делова народних ношњи, Катарина израђује и сувенире, те тако тка и подметаче за чаше, футроле за мобилне телефоне, привеске и друге предмете који се могу користити и

посвећена ручном раду и успешно испуњава рокове да би од свог посла могла да

– Планови су ми да проширим посао, да запослим неког, уведем неколико сарадника као испомоћ, купим још опреме, можда да се изместим у неки пословни простор – радионицу, а од наредних субвенција које добијем желела бих да порадим на маркетингу и промовисању свог рада, тј. очувања старих заната и традиције – истиче Катарина.

Своје знање она често преноси и другим женама које желе да науче нешто ново или да прошире своје искуство.

– Поред израде предмета, ја сам и едукатор ткања, као и оснивач удружења грађана за очување и неговање израде рукотворина традиционалним техникама „Панонке“ у Панчеву, па је много обука реализовано преко овог удружења. Такође сам и лиценцирани едукатор Етно мреже у техници ткања, а скоро сам завршила један пројекат у Београду у сарадњи са њима и Националном службом за запошљавање – наводи она.

Катарина ради сваког дана као да је у неком предузећу, потпуно је

као пословни поклон. Производи сувенирског типа намењени су туристичким организацијама, етно селима, етно ресторанима, а могу да буду и пословни поклон предузећа. Сувенири с традиционалним елементима, тј. са елементима из народне ношње, обишли су практично цео свет – од САД, Бразила, преко Лондона, Бугарске, Мађарске, Израела, Аустралије – и нашли се у највишим државним круговима захваљујући сарадњи са Војнобезбедносном агенцијом и војском.

Катарина Мандић често учествује на конкурсима, што јој омогућава да обнавља опрему, па је тако досад набавила пет разбоја. Оно што јој недостаје јесте већи простор, испомоћ, као и појачана реклама.

живи. Физички то нимало није лако, а и потребно је стално учење нових техника, проучавање изворних мустри. Међутим, никада се није покајала што је пошла тим путем, јер је то нешто што воли и зато са еланом приступа сваком новом изазову.

За свој рад више пута је награђивана, крајем 2017. године добила је признање „Витез уметности“, које додељује Краљевски ред витезова, под покровитељством кнегиње Линде и њених синова Михајла и Ђорђа, а недавно је добитница и републичке награде традиционалне жириране изложбе најлепших рукотворина Србије у категорији ткања „100 жена – 100 минијатура“, одржане у Народној скупштини Србије.

Драгана Грујић

ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД ЗАЈЕЧАР – КЛУБ „ЗЛАТНА ЈЕСЕН”

Разменили дарове са децом

Клуб „Златна јесен” из Зајечара, који делује у оквиру Центра са социјални рад, ове године обележава 35 година постојања. Уз помоћ запослених у Центру за социјални рад реализују се разне активности, дружења, забавне игре, излети, радионице. Клуб броји више од сто чланова али се и даље ради на његовом омасовљавању.

– Децембар је за нас био прилично радан. Поред орга-

низације различитих видова дружења, посетили смо децу ометену у развоју из установе „Облутак”, са којима се дружимо већ неколико година. Као дар смо им однели за њих написану песму, а деца су нама

поклонила честитке и новогодишње украсе које су сами израдили и извели легу приредбу – каже Даница Павловић, председница клуба.

Уз редовне и планске активности, члановима клуба поде-

љене су и карте за позориште, у циљу унапређења њиховог културног и друштвеног живота.

Колико је у овом клубу весело, најбоље се може видети на њиховом фејсбук профилу, а за новогодишњу прославу тражило се место више. Тиосав Ћирић је као и сваке године одржао традиционалну здравицу у улози Деда Мраза, а председница клуба је поделила признања најистакнутијим члановима. Посебно изненађење, па и срећу и

радост, изазвала су признања за најлепши осмех, највеселију чланицу и за супердеку.

Будући да клуб делује у оквиру Центра за социјални рад, организовано је и дружење штићеника, хранитеља и стручних радника Центра. У пријатном и веселом амбијенту и у духу празника, штићеници су међу собом поделили поклоне, свирали су и певали а поједини хранитељи су добили и захвалнице.

С. М. Марковић

АКТИВНОСТИ ЦРВЕНОГ КРСТА ОБРЕНОВАЦ

Помоћ свуда где је потребно

Обреновачки Црвени крст редовно одржава курсеве из прве помоћи за ученике основних и средњих школа, као и за просветне раднике у циљу подизања свести и знања помоћи другом у невољи. Основна обука траје шест часова и изводи је група од двадесетак младих волонтера. Активисти Црвеног крста присуствују семинарима, едукују се и одржавају предавања у интерактивним радионицама, са темама као што су: смањења ризика од елементарних непогода и друге опасности. Поред предавања из прве помоћи, волонтери су у оквиру акције „Промоција здравља” коју је пратило више од 700 ученика упознали ученике са болестима зависности, говорили су о штетности дуванског дима, употреби алкохола, борби против трговине људима.

Обреновачки волонтери

У сарадњи са Црвеним крстом Београда обезбеђени су пакетићи за ученике ОШ „Љубомир Аћимовић”, за Удружење обеле-

лих од церебралне и дечје парализе, организацију глувих и наглувих, као и за децу из социјално угрожених породица. Акцију су финансијски помогли компанија „Прва искра наменска” и вртић „Бајка”. Волонтери су прошле године за 370 најсиромашнијих Обреновачана делили оброке у народној кухињи.

Мада се налазе у центру града ови хумани људи немају основне услове за рад и даље активности. Од некадашњег магацина привремено су оспособљене две просторије, које немају воду и канализацију. Због недостатка простора нису у могућности да реализују све зацртане програме, али то им не смета да буду активни и успешни.

М. Ашковић

Црна Трава чека боље дане

Фото: Д. Коцић

Цела општина Црна Трава броји око 2.650 становника, што је знатно мање од једног бирачког места у Блоку 45 на Новом Београду у којем махом живе Црнотравци. Додуше, ови надалеко познати дунђери – печалбари населили су и друге градске центре: Лесковац, Смедерево, Нови Сад, Ниш... Тако данас највећа црнотравска Основна школа „Александар Стојановић“ има једва педесетак ученика у свих осам разреда, а средња Грађевинска школа минимални број ученика задржава захваљујући добром наставном кадру и програму.

„Градски“ Црнотравци у завицај навраћају најчешће лети, и то пред Видовдан. Долазе у помало запуштене кућице на Чемернику да штогод ураде или само да „проветре“ скромне ствари у народном везу: постелину, јастуке, мараме, пешкире... Све то се разастре „на видело“ (на сунце) на Видовдан, да и бог види да Црнотравци нису заборавили свој родни крај.

Ова најређе насељена општина у Србији у летњим месецима и до десет пута повећа број житеља. Са свих страна туристи, бивши црнотравски житељи, масовно крену у бербу боров-

ница по врлетима Црне Траве а највише их је из Београда.

Црна Трава је можда једина општина на западном Балкану која има три интересантна споменика: први је споменик фабричком димњаку, који су Црнотравци подигли због мноштва озиданих фабричких димњака по свету, други је споменик печурки „лисичари“, симболу здраве хране и црнотравског преживљавања, и трећи и најважнији, споменик жени – мајци која је, по мишљењу већине Црнотраваца, сачувала њихову породицу од распада и беде.

Легенда каже да је Стеван Мусић, сестрић цара Лазара, у жељи да помогне своме ујаку ухватио „пречицу“ и, уместо долином Ју-

жне Мораве према Косову, кренуо кањоном реке Власине у саме скутове планине Чемерник. Видно уморан, српски властелин са војском прилегао је мало да се одмори по пашњацима Чемерника. Лепота мириса дивље менте и мајчине душице унела их је у дубок сан. Када се пробудио, млађани властелин Стеван је видео да сунце већ залази, па је од туге заплакао: „Црна траво да си ми чемерна“...

Од тада ова варошица с поносом носи име Црна Трава, а планина што се као рањена стара орлушина наткриљује над њом – Чемерник.

Баш је у том Чемернику, на излетишту Власинског језера,

Прошле године – ниједна беба

У Црној Трави се у последњих шездесет година драматично погоршавала демографска слика, јер је у периоду од 1948. године до пописа из 2011. број становника смањен 5,3 пута!

У Матичној служби ове мале и неразвијене средине 2018. године није евидентирано ниједно новорођенче, али смо дознали да се, ипак, петоро деце, чије су мајке из црнотравског краја, родило у Општој болници у Лесковцу, а преминуло је 35 особа. У Црној Трави буџетска средства за ову годину износе око 200 милиона динара, колико је било и лане. Славољуб Благојевић, председник општине Црна Трава, каже да и поред минималног буџета, не дугују ниједан динар, јер све обавезе извршавају на време, одржавају 500 километара путне инфраструктуре и издвајају средства за најсиромашније.

Д. К.

познати српски новинар Радован Бранков сачинио прву туристичку репортажу о Црној Трави, а уз помоћ тадашњег руководства општине медијски осмислио и манифестацију „Дани боровнице“. Али, све је то утихнуло неку годину касније, као и „Дани печалбара“ и друга туристичка дружења, углавном због недостатка средстава.

Сви политичари у врху власти до данас имали су понеку идеју како да ревитализују овај крај. Зато се овдашњи житељи и даље надају да ће у овој варошици бити изграђени или дограђени капацитети за откуп и прераду планинског кромпира, боровнице и другог лековитог биља, да ће се овде производити елементи од чувене црнотравске буквине за стилски намештај...

А они вредни, на челу са руководством своје локалне самоуправе, сваке године бију подуже битке са зимом и лошим временом у очувању комуналне инфраструктуре. Зима у ове врлети стиже рано и зна да буде оштра и да у њима остане баш дуго.

Т. Стевановић

ПРЕВЕНТИВА ОСТЕОПОРОЗЕ: НАШЕ КОСТИ ВОЛЕ СУНЦЕ И ПРИМОРСКЕ ПЛОДОВЕ

Медитеранска кухиња као лек

Храна на трпези Грка, Италијана и других средоземних нација проглашена за најбољу у 2019, а уз многе благотворне ефекте наводи се значајан учинак на јачање коштаног система

Довољно је само погледати ту раскошну кулинарску галерију, фотографије воћа, поврћа, травки, зрневља, рибе, све сложено и изложено на најпривлачнији могући начин, па одмах замислити и призвати мирисе смиља и босиља, лаванде, свежих маслина или уља златасте боје, боровине... лепоту Медитерана.

Укуси су разни, ту нема приче, али кад су у питању специјалитети поменутог поднебља, тешко је пронаћи особу која одмахује руком на помен било чега из тог гастрономског репертоара.

Углавном свако воли одатле бар нешто, а већина нас заправо све, јер је реч о лаганим јелима, једноставно справљеним, са опојним зачинама, а у оригиналној варијанти, подразумева се, од локално гајених намирница, према традиционалним рецептима, без конзерванса и адитива.

Таква кухиња, у свом најбољем издању, своју репутацију је овог 2. јануара овенчала проглашењем за најбољу у 2019. години. Признање додељује амерички магазин „Ју-Ес њуз ворлд рипорт“, а како подсећа Си-Ен-Ен, златна медаља није изненађујућа, с обзиром на многобројне студије којима је установљено вишеструко позитивно дејство медитеранске исхране на јачање костију, здравије срце, смањење холестерола, дијабетес, деменцију.

Средином прошле године, на пример, објављени су резултати вишемесечног истраживања везаног за остеопорозу, болест високе распрострањености, где услед губитка коштане масе која се постепено смањује већ од тридесете године живота (просечно један одсто годишње), кости постају крте и порозне и због тога подложне прелому и при најмањем удару.

Према статистици, у Сједињеним Државама више од 53 милиона особа има остеопорозу или је у високом ризику да оболи, а глобално гледано, фрактуру претрпи једна од три жене старије од 50 година или један од петорице мушкараца.

Поменуто истраживање трајало је годину дана а њиме је руководио италијански тим са универзитета у Болоњи, а финансиран из

фондова Европске уније. Истраживање је обухватило нешто више од 1.000 волонтера старости између 65 и 79 година, из неколико земаља – Француске, Италије, Холандије, Пољске и Велике Британије. По уобичајеном поступку, код оваквих испитивања били су подељени у две групе, једна која је била тестирана и друга контролна.

Испитаници су на јеловнику имали велике количине воћа, поврћа, интегралне житарице, разне врсте ораха (коштуњаво воће), маслиново уље, рибу, сасвим мале количине меса и млечних производа и умерену количину алкохола. Појединима је додана и мала доза витамина Д-3, како би

стања, а опоравак је често дуг, посебно код старијих особа.

За остеопорозу се зато каже да је глобални терет за здравствени систем, економију и цело друштво, и то терет све већи и све тежи. Проблем са овом болешћу је што је практично невидљива док не узнапредује, па се јаве болови у леђима због прелома пршљена или долази до повијеног држања, смањене висине, прелома услед безазлног удара или пада. Код жена је болест чешћа у средњим годинама због хормонског дисбаланса у постменопаузи, али после седамдесете родна разлика у учесталости оболевања полако се брише.

се избалансирали разлике интензитета дејства сунчеве светлости на организам сходно географској локацији.

На почетку и на крају теста свима је измерена густина костију и урађена крвна слика. Резултати су показали да код учесника са нормалном густином костију није било никаквих промена под утицајем медитеранског режима исхране. Код испитаника са остеопорозом резултати су били занимљиви. На кичменом стубу нису откривене разлике, међутим, на врату бутне кости регистрована је већа густина костију.

За истраживаче ово је добар и охрабрујући знак, јер тачка о којој је реч представља у случају остеопорозе изузетно осетљиву регију. Смањена густина у врату бутне кости је чест узрок прелома кука, што се сматра једном од најтежих последица остеопорозе. Сама фрактура не мора да буде фатална, али понекад могу да наступе компликације, као што је упала плућа и слична

Ако се оставе по страни циљани лекови који постоје у приличном броју, али су скупи и не баш наивни, сваки носи неку негативну компоненту која долази као nusпојава, лекарски савети су кратки и разложни – радити вежбе за јачање стомачних и леђних мишића који делују као природни мидер, узимати калцијум и витамин Д, бити физички активан, ићи у брзу шетњу по пола сата три пута недељно. И, наравно, пазити на исхрану.

О медитеранској кухињи претходно је већ доста речено. За крај да парафразирамо речи једне америчке нутриционисткиње да ту није у питању само јеловник, већ и стил живота.

Обедује се за пуним столом, са породицом и пријатељима. Ужива се у храни, радује се животу. Па нормално да с таквим приступом и у таквој атмосфери, добра храна чини добро и души и телу.

Д. Драгић

Када одустати од волана

Саобраћајна незгода у којој је главни актер био супруг британске краљице подстакла је глобалну дебату о возачким дозволама у рукама старијих грађана

Била би то једна од многобројних саобраћајних незгода која, пошто у њој није било жртва нити теже повређених, не би била вест да један од актера није био неко чији је сваки излазак у јавност повод за медијски публицитет.

Средином јануара на једном локалном путу у Великој Британији сударили су се невелики аутомобил марке „киа“ и снажни цип „лендровер“. Излазећи из споредне на главну саобраћајницу возач ципа је прешао на супротну страну и директно се сударио са долазећим возилом. Судар је био неизбежан али, на срећу, оштећења на преврнутих аутомобилима била су већа од повреда оба возача и путника: једна жена из „кије“ је сломила ручни зглоб, друга је задобила само посекотину, док је деветомесечна беба прошла неповређена. Возач ципа, зарудио је само безазлене огреботине.

Испоставило се да је тај возач нико други до принц Филип, то јест војвода од Единбурга, супруг краљице Елизабете, дакле личност из самог врха британске аристократије. Али главна пикантерија из ове незгоде која је одјекнула толико да је на моменат засенила главну националну преокупацију, Брегзит, јесте чињеница да принц има 97 година.

У „лендроверу“ је био сам, наводно је кренуо са једног дела краљевског поседа на други, до кога се стиже јавним друмом. Увиђај који је брзо обављен налагао је и алко-тест, који је прошао (као и жена за воланом „кије“), а незгоду је објаснио сунцем које га је на моменат заслепело.

Све то је ипак било мање важно од питања постављеног не само у британским већ и у глобалним медијима: шта ће 97-годишњак, а поготово личност његовог ранга којој је на располагању сијасет шофера, сам за воланом.

То је био повод и за нову глобалну дебату о возачким дозволама у рукама старијих грађана, односно о старој дилеми – када се растати са воланом.

У Уједињеном Краљевству Велике Британије и Северне Ирске данас је око пола милиона деведесетогодишњака (и 14.450 сениора који су премашили стоту), међу којима њих око 110.000 има важеће возачке дозволе.

Према британским прописима, свима који наврше 70, дозволе аутоматски престају да важе и издају им се нове које морају да обнављају сваке три године, што подразумева и лекарске потврде да су за вожњу способни. Али ни тамо, нити другде, није прописано када се ове грађанске привилегије, коју својим документом оверава држава, морају одрећи.

Крајем прошле године у Уједињеном Краљевству возачке дозволе је имало 11.624 старијих од 95 – међу којима њих 314 има најмање сто година, док су њих четворо у добу од 107 – мада овај податак не говори колико их међу њима заиста седа за

волан. Главна недоумица тим поводом јесте да ли су они, с обзиром да у тим годинама неизбежно слабе вид, слух, концентрација и рефлексии, као возачи претња себи и другима.

Консензуса око тога засад нема нигде, између осталог и због противречних статистика о томе. Истраживање које је 2016. спровео један британски универзитет показало је, на пример, да су возачи старији од 70 година били актери у три до четири пута мање саобраћајних удеса него они у добу између 17 и 24 године.

С друге стране, према подацима надлежних служби Европске комисије, у саобраћајним несрећама са фаталним исходом возачи старији од 75 су чешће жртве од просека и њихове повреде у удесима су по правилу теже.

Генерално, нема доказа за опште уверење да су старији возачи опаснији од других. Сигурно је једино да су они опрезнији, док млађи често имају вишак самопоуздања који их подстиче да се превише уздају у своје способности, да прекораче брзину и тиме изазову општу опасност.

Не могу се, затим, сви сениори третирати подједнако: свако стари на свој начин. На њиховој страни је дуго возачко искуство (и мудрост која са тим долази), као и чињеница да је ова категорија возача – по правилу пен-

зионери – за воланом много ређе од оних радно активних, који преваљују много више километара и тако повећавају статистичку вероватноћу да буду актери неке незгоде.

Један амерички институт који се бави проблемима старења сачинио је неку врсту квиза који би старијим возачима требало да помогне у саомпроцењивању да ли је можда дошло време да више не посежу за кључем аутомобила. Међу питањима која треба поставити себи јесу следећа: да ли вам возачи иза све чешће упозоравајуће трубе, да ли се понекад осећате изгубљено на неком познатом путу, да ли вам се други аутомобили и пешаци изненада појављују ниоткуда, да ли вам чланови породице, пријатељи, па и доктори, све чешће саветују да се оканете вожње, да ли и сами закључујете да за воланом нисте више тако сигурни као некад...

Што се пак тиче принца Филипа, који је пре три године такође као возач био у жижи публицитета, јер је лично на краљевском имању провозао тадашњег америчког председника Барака Обаму и његову супругу, њега јануарски удес није много погодио – судећи бар по томе што је само два дана после те незгоде снимљен за воланом – потпуно новог „лендровера“!

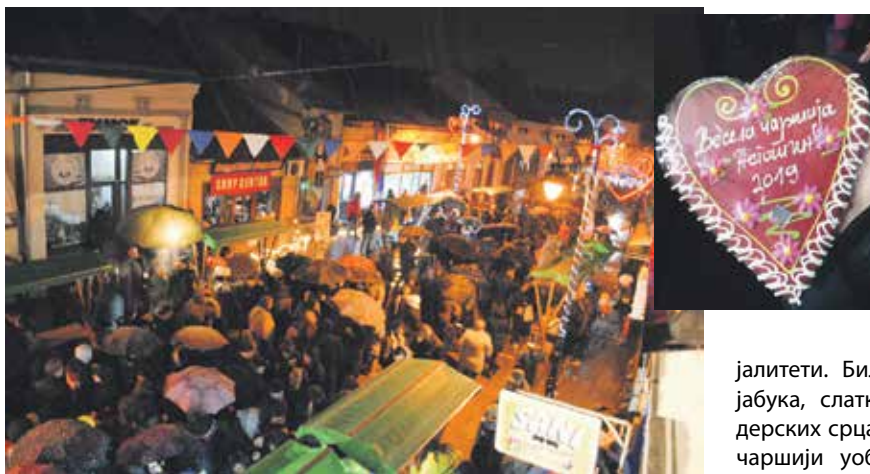
М. Бекин

ПРАЗНИЧНИ ДАНИ У НЕГОТИНУ

Саборовали у Веселој чаршији

Празнични декор у центру Неготина, посебно у једној од најстаријих и најлепших улица у граду, Кнез Михаиловој, на Богојављење су додатно допунили киша и суснежица, па је први пут у традицији организовања манифестације „Весела чаршија“ главни део забавног програма одржан у згради биоскопа „Крајина“.

Најмлађи су имали носећу улогу у уметничком програму, а идеју да и на овај начин промовишу дечје стваралаштво подржало је неколико градских основних школа. У програму су учествовали и професори и ученици Уметничке школе „Стеван Мокрањац“. Сваком од учесника припало је лицидерско срце, заштитни знак „Веселе

Упркос лошем времену, у Кнез Михаилову улицу у Неготину слило се много људи расположених за дружење

чаршије“, којим су организатори, Туристичка организација и Дом културе „Стеван Мокрањац“, изразили захвалност за

учешће и подршку овогодишњем саборовању.

Упркос лошем времену, на тридесетак тезги чланови него-

тинских удружења и занатлије изнели су слатка и слана послужења. Окупила се бројна публика, точило се кувано вино и ракија, служиле су се пихтије и остали кулинарски специ-

јалитети. Било је ушећерених јабука, слатких мекика, лицидерских срца и свега што се на чаршији уобичајено нуди. За добро расположење побринули су се трубачи Дувачког оркестра „Хајдук Вељко“, а заиграло се и коло као потврда радости учешћа на још једном зимском саборовању Крајинаца.

Ј. Станојевић

САВИНДАН У УДРУЖЕЊУ ПЕНЗИОНЕРА У КИКИНДИ

Кум крсне славе – градски званичник

Удружење пензионера кикиндске општине обележило је 27. јануара своју крсну славу, Савиндан. Кум славе био је Миодраг Булајић, члан Градског већа Кикинде.

Миодраг Булајић је већ учествовао у многим пензионерским манифестацијама и поносан је што ова организација запа-

жено представља Кикинду у многим акцијама.

Изведен је и пригодан програм, а Хор „Сунчана јесен“ отпевао је Светосавску химну и На многаја љета. Служен је обред приликом којег је освећен и резан славски колач, а певале су се и духовне песме.

Велизар Силвестер, председник кикиндског Удружења пензионера, поздравно је присутне свечаре и госте из пензионерских организација Апатина, Суботице, Бечеја и Новог Милошева, као и пријатеље и сараднике из Растине код Сомбора.

С. Завишић

НИШ

Прво „Божићно сеоце“

Први пут у Нишу је организовано „Божићно сеоце“. Од највећег хришћанског празника – Божића до Православне нове године на простору око Саборне цркве грађани су уживали у празничној атмосфери којој су се, чини се, највише радовала деца. Дрвене кућице украшене у духу празника давале су тих дана посебну драг граду. На тезгама су могли да се купе пригодни сувенири и честитке, лицидерска срца, ушећерене јабуке... Малишани су уживали у зимском амбијенту и специјалним кочијама а читава манифестација је била прилика да се осети божићна чаролија и покаже како се на најбољи начин чува традиција.

Љ. Г.

БОЖИЋНА ФИЈАКЕРИЈАДА У КРАГУЈЕВЦУ

Чување традиције

Дух старих времена поново су у Крагујевац донели љубитељи коња који су се окупили на традиционалној Божићној фијакеријади. Власници фијакера, двоколица и коњских запрега прошли су градским улицама и возили Крагујевчане који су, упркос хладном времену, уживали у божићној поворци.

Крагујевачки коњички клуб „Шумадица“, који има око шездесет чланова и више од стотину коњских грла, Божићну фијакеријаду организује у циљу

очувања традиције. У свечану Божићну фијакеријаду укључило се десетак одгајивача коња из околних крагујевачких села.

М. Сантрач

Славило се уз песму и игру

Пиротски Македонци и Македонке, заједно са бројним пријатељима из града на Нишави, свечано су обележили десетогодишњицу формирања удружења „Бели мугри”.

На свечаности овог удружења припадника македонске националне мањине, поред осамдесетак чланова удружења, били су и бројни пријатељи и поштоваоци македонског народа и његове културе и обичаја.

Ту су били и гости, представници македонске нације из Ниша, Лесковца и Панчева.

Присутне је поздравио Борислав Алексовски, председник

удружења „Бели мугри”, који је говорио о успесима и проблемима на које је за ових десет година постојања Удружење наилазило. Алексовски је посебно нагласио изванредну сарадњу са локалном влашћу, истичући интересовање градоначелника Владана Васића за живот и рад Удружења.

Затим је присутне госте поздравио Стево Панакијевски, један од оснивача удружења „Бели мугри”. Он је подсетио да је удружење добило име по великом македонском песнику и револуционару Кости Кочи Рацину из Велеса, односно по његовој збирки песама „Бели мугри” (беле зоре).

Поздравни говор Борислава Алексовског

Панакијевски је нагласио да је циљ удружења био и остао да на најбољи могући начин, без политичких уплитања, афирмише македонску нацију, културу, језик, обичаје и традицију на овим просторима.

Слађана Манчић, помоћница градоначелника, честитала је јубиларни рођендан Удружења и пожелела да још дуги

низ година постижу успех у раду. Она је обећала и даље подршку локалне самоуправе.

На крају свечаности председник Удружења Борислав Алексовски уручио је признања-захвалнице и похвале најактивнијим члановима удружења, као и бројним установама.

С. Панакијевски

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ЋИЋЕВАЦ

Шест деценија успешног рада

Удружење пензионера општине Ћићевац недавно је обележило шездесет година постојања и успешног рада. Према речима Миомира Вујића, председника, у општини Ћићевац има око 2.400 пензионера, а у Удружење је учлањено њих око 2.600, организованих у четири месне организације (Ћићевац, Сталаћ, Град Сталаћ и Појате). Удружење може да се похвали да у својим редовима има чланова који су и из других градова широм Србије.

– Просечна чланарина је сада око 580 динара месечно. Средства од чланарине се издавају у два фонда, и то у фонд редовне делатности и фонд посмртнина. Поред редовне исплате посмртнина, могуће је издати око 150 позајмица месечно, у висини до 30.000 динара. Оваквим рестриктив-

ним пословањем потпуно су заштићена неприкосновена средства посмртног фонда и обезбеђена редовна исплата посмртнина – истакао је Живомир Мијатовић, секретар Удружења пензионера општине Ћићевац.

Удружење преко месних организација редовно снабдева чланство намирницама и огревом. Организују се путовања, једнодневни излети, дружења пензионера, разне прославе. Обезбеђен је превоз свих

чланова до места становања, а тамо где нема аутобуса организован је комби превоз у оба правца. Удружење сарађује са локалном самоуправом која помаже у решавању свих социјалних и других проблема пензионера.

На свечаној академији поводом јубилеја Удружења, у присуству великог броја гостију, уручена је захвалница најстаријем члану – Радивоју Радовановићу (1921) из Ћићевца, као и истакнутим појединцима. **Ж. М.**

СВРЉИГ

Изградња дома за старе

После дугих најава и прича, још од 2012, изградња геронтолошког центра у Сврљигу нашла се на списку капиталних инвестиција за ову годину. Дом за старе је заиста потребан овом месту чији су становници међу најстаријима у Србији, а у околним планинским селима многи живе сами и болесни и такав смештај би им омогућио достојанствено старење. Према најновијим подацима, у геронто центрима у Књажевцу, Нишу и другим местима смештено је 60 особа са територије сврљишке општине. Планирано је да се за будући дом за старе адаптира зграда старог дома здравља, а за овај пројекат општина Сврљиг има подршку ресорних министарстава. Рачуна се да се уз њихову финансијску помоћ, помоћ донатора, хуманитарних и невладиних организација, дом за старе заврши у овој години.

С. Ђ.

СВРЉИГ

Новогодишње дружење

Око 70 чланова Удружења пензионера Сврљиг весело уз музику, песму и игру дочекало је обе нове године. Најпре се славило у ресторану, а затим у Клубу пензионера. Трпеза је била пуна сврљишких специјалитета, игре за мерак уз дугачке пензионерске жеље. Најпре здравље, па све остало, кажу. Организована је и новогодишња лутрија а они најсрећнији су добили понеки поклон.

Иначе, већина пензионера новогодишње и божићне празнике провела је у кругу породице и са пријатељима. За оне најсиромашније удружење је поделило око 100 прехранбено-хигијенских пакета. Пензионери су присуствовали и прослави Бадње вечери и Божића у цркви у Сврљигу. **С. Ђ.**

КРУШЕВАЦ

Прославили Светог Василија

У просторијама Удружења пензионера у Обилићевој улици у Крушевцу, пензионери МЗ Уједињене нације обележили су своју славу, Светог Василија (на слици). Ово удружење постоји од 2006. године и броји око 130 чланова. Овогодишњи колачари били су Топлица и Весна Мишић, а наредне године Станиша и Милица Здравковић. Слави је присуствовало око 90 пензионера, а колач је освештао свештеник цркве Лазарице, отац Милан Тодосијевић. **В. М.**

РУМА

Затворена Божићна улица

На Градском тргу у Руми од једног до другог Божића све је било подређено најмлађима. Манифестацију је 6. јануара затворио хор ОШ „Душан Јерковић“. Малишани су тих дана могли да погледају представе за децу, анимације, музичке програме, да учествују у радионицама, а обележене су и Материце. Сви ти садржаји привукли су велики број деце и њихових родитеља у центру Руме, где су на штандовима били изложени сувенири, слаткиши, божићни и новогодишњи украси... **Г. В.**

БАЈИНА БАШТА

Дочекали Српску нову годину

Удружење пензионера из Бајине Баште и ове године организовало је дочек Српске нове године у ресторану, а учествовало је 310 пензионера.

– Било је заиста лепо. Веселили смо се до пред саму зору. Подељено је и10 ваучера за бесплатан викенд за две особе у Прибојској бањи које је обезбедио власник једне тамошње виле у договору са нашим руководством – каже Спасоје Илић, потпредседник бајинобаштанског пензионерског удружења.

Осим пензионера из Бајине Баште, дочеку су се придружили и њихове колеге из Ужица, Чачка, Шапца, Ариља, Братунца, Сребренице и Милића. **М. А.**

КИКИНДА

Пензионерки награда за животно дело

Аранка Фелбаб, пензионисана секретарка Црвеног крста (на слици), добитница је награде за животно дело града Кикинде за 2018. годину. Она је ово признање заслужила преданим радом током три деценије на челу организације Црвеног крста у овом граду.

Годишње награде града Кикинде припале су проф. др Недељку Радловићу за племенит однос према пацијентима и развој педијатрије, докторки Весни Томин за посвећеност и бригу о здрављу деце, и мушком рукометном клубу „Кикинда Гриндекс“ за изузетне резултате у спорту.

Међу овогодишњим лауреатима су и петорица донора које настрадалим радницима НИС-а. Ти хумани момци су: Јован Мијатовић, Сава Зорић, Ђорђе Чичулић, Дамир Комленић и Стојан Мишковић.

С. З.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Од огрева до помоћи

Руководство Општинске организација пензионера Смедеревске Паланке још у новембру прошле године почело је упис огрева за ову грејну сезону. Пензионери ће угаљ и дрва плаћати у десет месечних рата.

– Ни прошле године нисмо заборавили сиромашне и најугроженије пензионере којима смо поделили 150 хуманитарних пакета, а у сарадњи са Црвеним крстом Смедеревске Паланке, испоручили смо још 40 пакета. О трошку Фонда ПИО у бањама је боравило 72 пензионера, док се један број опорављао у Сокобањи, на 12 месечних рата. Сваког месеца у клубу смо одржавали забаве, а организовали смо и 12 једнодневних екскурзија – каже Слободан Б. Пантић (на слици), председник ОО пензионера Смедеревске Паланке.

Пензионерска фолклорна секција учествовала је на неколико манифестација и на смотри фолклора у Лесковцу. Велики успех остварила је и шаховска секција, која је на неколико турнира била победник.

Сл. К.

СИРИГ

Усвојили план рада за 2019.

Месна организација пензионера Сириг, која окупља 280 чланова, брине се о побољшању квалитета живота својих чланова кроз разне активности.

Како јавља Лазар Карановић, Извршни Одбор МО на првом овогодишњем састанку донео је План активности за 2019. годину. Одређени су и чланови организације који ће спровести те активности, између осталог, и уговарања и набавку.

У оквиру редовних активности, МО Сириг организује одмор и рекреацију у бањама, осигурање чланова, излете и дружења, набавља огрев и прехранбене производе на више рата. Прошле године организација је набавила 1.200 кубика огревног дрвета, 180 тона угља, и око пет тона прехранбених намирница за чланове.

Сиришки пензионери имају и клуб, где могу да се освеже, да се друже и да играју шах, карте и домине.

Д. К.

СТАНИШИЋ КОД СОМБОРА

Стигле паре за кутак

Клуб пензионера у Станишићу код Сомбора добио је средства за оснивање кутка за успостављање међугенерациске солидарности и сарадње. Средства су добијена из пројекта за спровођење мера популационе политике министарства задуженог за демографију и популациону политику, уз учешће града Сомбора, а намењена су за адаптацију и уређење просторија у којима бораве чланови клуба, док је део средстава намењен за куповину опреме. Антонио Ратковић, заменик градоначелнице Сомбора, уручио је пензионерима ТВ апарат, музички стуб, друштвене игре и књиге.

Г. О.

МАСОВНО ПЛИВАЊЕ

ЗА ЧАСНИ КРСТ

ШИРОМ СРБИЈЕ

Богојављење у лесковачком крају

Овогодишње традиционално пливање за Богојављенски часни крст у Јабланичком управном округу било је рекордно по броју пливача али и посматрача. Пливало се у Власини, Власинском језеру, Козарачкој реци, Јужној Морави, Јабланици, али у отвореном олимпијском базену у Сијаринској бањи... Пливачко надметање у Грделици и Власотинцу пратиле су традиционалне „Пихтијаде“. По бројним оценама гурмана и гастронома, најбоље пихтије у Србији се кувају баш у лесковачком крају.

Седамнаестогодишњи Лука Петковић други пут заредом победио је на пливању за часни крст у Власотинцу. Био је најбржи од тридесет седам такмичара и на дар је добио златник и икону.

Поред пливања на Власинском језеру на око 1.200 метара надморске висине, и у доњем току реке Власине у Власотинцу, власотиначки пливачи заједно са Грделичанима пливали су на ушћу Козарачке реке у Јужну Мораву. Победио је Дејан Цакић из Добротина, такође други пут.

Тридесет три голуба, који симболизују Исусове године, полетели су на Богојављење у Власотинцу и Лебану. У селу Коњину код Лебана реку Јабланицу препливао је и освојио часни крст Никола Миленковић из Лебана. Милош Додеровић из околине Медвеђе, отворени олимпијски базен дужине 50 метара у Сијаринској бањи препливао је за свега 20 секунди пригрливши богојављенски крст.

Пливање за крст часни на језеру у Шумарицама

Витешку титулу „Носилац богојављенског крста Шумадије 2019“ освојио је шеснаестогодишњи Лазар Максимовић, иначе ватерполиста и најмлађи учесник. Богоја-

Власина

вљенско пливање је одржано на језеру у Шумарицама. Символично, учествовала су 33 такмичара, који су препливали деоницу од 33 метра до крста.

Сви пливачи добили су поклоне од донатора, а победник и златни крст и ручно везен пешкир „Кола српских сестара“.

Сврљиг: победио поручник

И на Сврљишком Тимоку се пливало за часни богојављенски крст. Пливало је 13 најхрабријих, међу њима и две даме. Победник овогодишњег такмичења је 29-годишњи Александар Станковић, поручник 63. падобранске бригаде из Ниша. Њему је припао позлаћени ланчић и крст, дар сврљишког гајдаша, Филипа Савића. И остали такмичари добили су пригодне поклоне.

Дан раније, на Крстовдан, у порти цркве Свети цар Константин и царица Јелена одржана је прва „Пихтијада“ у Сврљигу. Најбољим мајсторима у припреми овог специјалитета уручене су дипломе, медаље и поклони. Учествовало је 14 екипа, а по оцени жирија победник је екипа „Перишанке“. Ове зимске манифестације успешно је организовао Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг у сарадњи са овдашњом црквом, и под покровитељством општине Сврљиг.

Ниш: најмлађи учесник најбржи

Студент Дамњан Илић (19), најмлађи учесник богојављенског пливања у Нишу, први је допливао до часног крста на отвореном базену Спортског центра „Чаир“.

У конкуренцији 20 пливача ове године је била и једна девојка, студенткиња Мима Станковић, која је рекла да већ 12 година игра фудбал у ФК „Машинац“, а учешће у трци за

часни крст јој је била дугогодишња жеља.

Градска општина Медијана наградила је најбољег пливача златним ланцем са крстом, лорововим венцем и новчаном наградом од 30.000 динара. Сви учесници су добили златни ланац са крстом.

Трстеник: часни крст у рукама средњошколца

На градској плажи у Трстенику 25 храбрих пливача одазвало се позиву црквене општине и после одржане литургије и освештања крста, бацили су се у Западну Мораву и пливали до богојављенског крста. Први на циљ допливао је средњошколац Димитрије Милојевић, видно расположен држећи чврсто у руци часни крст. Покровитељ овог занимљивог надметања била је општина Трстеник.

Борковачко језеро: такмичило се 35 пливача

Најбржа на овогодишњем пливању за часни крст на залеђеном румском Борковачком језеру била је тринаестогодишња Сара Евђенић из Краљеваца, уз центлменску сагласност свих учесника. Најбржи међу мушкарцима био је Филип Тодић из Врдника, а најмлађи учесник Сарин брат Стефан. Њих троје добили су по 10.000 динара, а првопласираној је припао и златни крстић и часни крст, који ће чувати до следеће године.

Међу 35 такмичара из више војвођанских општина биле су три девојке, а сви учесници су победници, јер су пливали у залеђеном језеру.

Екипа сарадника „Гласа осигураника“

Језеро у Шумарицама

Исплата пензије у иностранству

М. Л., Севојно: Да ли пензионер који живи у иностранству може да прима новац у некој од тамошњих банака? Шта му је потребно од докумената да би то урадио?

Одговор: Корисницима пензија и новчаних накнада из пензијског и инвалидског осигурања који имају пребивалиште ван територије Републике Србије, Фонд врши исплату на девизни рачун који пензионер отвори код пословне банке у држави у којој има пребивалиште.

Након добијања решења о оствареном праву на пензију, потребно је да корисник Фонду

достави попуњен образац захтева за исплату ван територије Републике Србије, уз који треба приложити копију решења о праву на пензију/новчану накнаду, копију доказа о пребивалишту, доказ о држављанству и податке о банковном рачуну.

Сви образци захтева се могу наћи на сајту Фонда ПИО www.pio.rs, као и на шалтерима свих организационих јединица Фонда.

Висина иностране пензије

М. И., Краљево: Иностранци сам пензионер већ неколико година, а истовремено примам и наш део пензије, за стаж остварен у Србији. Интересује ме имате ли податак где је ова пензија највиша а где најнижа?

Одговор: Фонд ПИО исплаћује пензију само на основу стажа који је навршен по прописима Републике Србије, док за стаж остварен у другој држави пензију исплаћује носилац пензијског и инвалидског осигурања те државе. Стога Фонд ПИО нема увид у средства која корисници примају из иностранства.

Међутим, Фонд је у обавези да у име подносиоца захтева, домаћег држављанина, спроведе комплетан поступак остваривања права у другој држави.

У остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања Фонд примењује 28 међународних споразума о социјалном осигурању са другим државама, по основу којих грађани остварују права из пензијског и инвалидског осигурања. Дакле, право из пензијског и инвалидског осигурања остварују осигураници који су навршили део стажа у

Републици Србији, а део стажа у другој држави, с којом је Република Србија потписала и примењује уговор о социјалном осигурању, с тим што се права остварују по националним законима који важе у свакој од тих држава.

У случајевима да подносилац захтева испуњава услове за признавање права на пензију само на основу стажа навршеног у Републици Србији, утврђује се право на такозвану самосталну пензију. Уколико подносилац захтева нема довољно стажа у Републици Србији да би било признато право на пензију, сабирају се и периоди осигурања навршени у држави уговорници и утврђује се право на такозвани сразмерни део пензије, с тим што, као што смо већ нагласили, Фонд исплаћује пензију само за део стажа који је навршен по прописима Републике Србије.

Туђа помоћ и нега за инвалидно дете

Р. М., Пријепоље: Мајка сам детета са инвалидитетом. Која је процедура за остваривање права на новчану накнаду за туђу помоћ и негу?

ОДГОВОР: У систему пензијског и инвалидског осигурања постоји новчана накнада за помоћ и негу другог лица коју могу остварити искључиво осигураници (лица која раде) или корисници пензије. С обзиром на то да Ваше дете не припада ни једној поменутој категорији, оно не може остварити право на ову врсту накнаде преко

Фонда ПИО. Међутим, захтев за новчану накнаду за туђу помоћ и негу за своје дете можете да поднесете преко центра за социјални рад. За детаљнија обавештења о процедури и документацији коју је потребно приложити уз захтев, обратите се центру за социјални рад на територији општине на којој имате пребивалиште.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Сразмерна или самостална пензија

А. Т., Бор: Ако је неко у Србији радио 10 година, а у Канади 25 и стекао услов за пензију, да ли може да затражи од српског ПИО фонда да му се те године не рачунају у пензију, јер би прерачуном с нашом пензијом добио мању канадску пензију или то нема везе?

Одговор: Подносилац захтева за пензију дужан је да пријави да ли има периоде осигурања навршене у другој држави. Уколико има, поступак ће бити покренут према носиоцу осигурања те државе. У конкретном случају, српски носилац ће о периодима осигурања навршених у Србији обавестити канадског носиоца и обрнуто, што је у складу са одредбама Споразума о социјалној сигурности између Републике Србије и Канаде. Осигураник

и не може остварити право са 10 година осигурања у Србији, без сабирања са стажом навршеним у Канади. Међутим, ако у Канади оствари право на пензију, не пријавивши да има период осигурања навршен у Србији, када поднесе захтев за остваривање права на српску пензију, српски носилац ће се, свакако, обратити канадском носиоцу, а то може имати последице у погледу поновног одређивања пензије код канадског носиоца осигурања.

Породична пензија и запослење

К. А., Лесковац: Примам породичну пензију после супругове смрти. Указала ми се прилика да почнем да радим по неколико сати дневно. Да ли ће ми аутоматски бити обустављена исплата пензије?

Одговор: Кориснику породичне пензије обуставља се исплата пензије ако се запосли или региструје самосталну делатност. Исплата се обуставља са даном почетка запослења, тј. са даном пријаве на осигурање. Дакле, кориснику породичне пензије када се запосли не престаје право на породичну пензију, већ се само обуставља исплата пензије за време трајања запослења. Након престанка осигурања, корисник треба да се обрати надлежној филијали како би се наставило

са даљом исплатом породичне пензије.

Корисници породичне пензије могу да буду радно ангажовани само по уговору о делу и ауторском уговору. Од 1. јануара 2015. године, корисницима породичне пензије који обављају послове по уговору о делу, ауторским уговорима и сл. не обуставља се исплата пензије, под условом да износ остварене уговорене накнаде на месечном нивоу не прелази износ најниже основице у осигурању запослених, важеће у моменту уплате доприноса.

Национално признање

К. П., Лесковац: Да ли национално признање умањује породичну пензију, односно да ли може да утиче на умањење ове пензије?

Одговор: Додела признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина у надлежности је Владе Републике Србије. Признање се додељује и исплаћује уметнику, односно стручњаку у культу-

ри у виду доживотног месечног новчаног примања, у нето износу од 50.000 динара.

Ово признање, дакле, није у надлежности Фонда ПИО и нема утицаја на остваривање права на породичну пензију.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ДЕЧЈА ПЕСМА ПРЕД СПАВАЊЕ	ДРВО, ДЕБЛО	ИТАЛИЈАНСКИ ПЕСНИК, ТОРКВАТО	ГЛАВНИ ГРАД ГРЧКЕ	ГЕОДЕТСКИ ИНСТРУМЕНТ	ТРОПСКА БИЉКА, АКАНТ	ЛЕКОВИТА БИЉКА
БУНА, ПОБУНА							
НАУКА О РАВНОТЕЖИ СИЛА							
НЕРАДАН							
ПРЕТПЛАТНИК							
ВЛАСНИК (СКР.)			РЕКА У ФРАНЦУСКОЈ				
			СТОГ, ПЛАСТ				
АМАТЕРСКИ ОДБОЈКАШКИ КЛУБ (СКР.)				ГЛУМАЦ, РОЦЕР			
				НАУКА О НАСЛЕЂУ			
СИМБОЛ ЗА АЗОТ		СТ.ТЕНИСЕР, АНДРЕ					
		НАША ПЛАНИНА					
КОМАД СТЕНЕ						ОЗНАКА ЗА ОБИМ	
						ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ	
КУХИЈСКИ ПРИБОР					ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ		
					СПАЈАТИ НИТНАМА		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	БОРИЛИШТЕ						ПРЕВОЈ НА ВЕЛЕБИТУ
	ПОЧЕТИ ПЕВАТИ						
ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛ							
СИМБОЛ ЗА РАДИЈУМ			МИТ.ХЕРОЈ ИТАЛИЈЕ				
			ВРСТА ЈАБУКЕ				
ОЗНАКА ЗА ОБИМ		БИЛО КАДА					
		ЛУЖНО ВОЂЕ					
НАЈВЕЋИ ДРЖАВНИ НАМЕСНИК							
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ ЛЕНОКС				УЗВИК ВЕСЕЉА			ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЦОКИЋ
				НАПАД, ЈУРИШ			
МУШКО ИМЕ					ЕКСТРЕМИТЕТ		
					ЕНИГМАТ. НОВИНЕ		
ЦРКВЕНО ПРОКЛЕТСТВО							
ПРЕЦИЗАН						ОЗНАКА РЕОМИРА	
						СИМБОЛ ЗА ЈОД	
ИМЕ НАУЧНИКА ЊУТНА					ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА		

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							⊗
4							
5							
6							
7		⊗			⊗	⊗	
8							
9				⊗			
10					⊗		⊗
11		⊗					
12	⊗						
13			⊗				
14							

ВОДОРАВНО: 1. Словеначки филолог, Јернеј, 2. Блажа дисциплинска мера, 3. Невреме, 4. Спортски учитељ (мн.), 5. Учење о неједнакости народа, 6. Врста драмске импровизације, 7. Ознака за понд – Хемијски симбол за лантан – Ознака за литар, 8. Вршители утицај на некога, 9. Конац, влакно – Доживљај за време спавања, 10. Име америчке филмске глумице Сарандон – Међународна ознака за Луксембург, 11. Ознака за тону – Оно што је међусобно испреплетано, 12. Име америчке филмске глумице Грифит, 13. Хемијски симбол за бизмут – Кухијски прибор, 14. Део мушке одеће, машна.

УСПРАВНО: 1. Вештина усаглашавања више мелодија (лат.) – Боксерски клуб (скр.), 2. Писмена уредба (лат) – Стари град у Феникији – Тишина, спокој, 3. Порадовати се – Међународна ознака за Аустрију, 4. Део разломка у математици – Дрвено превозно средство на води, скела, 5. Женско име – Хемијски симбол за арсен – Усијана вулканска маса, 6. Планина у Ирану – Природна обдареност, 7. Хемијски симбол за радијум – Паста за обућу – Име певачице Тарнер.

АНАГРАМ

ОПИСА МЕГДАН...

...овај француски романијер, приповедач и драмски писац (1850–1893).

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: устанак, статика, пасиван, абонент, вл, Алта, аок, Мур, н, Агаси, камен, о, аван, вн, арена, платина, ра, Итал, о, икада, палатин, Ени, иј, Вања, уд, анатема, тачан, р, Исака, ја. УКРШТЕНЕ РЕЧИ: копијар, опомена, невера, тренери, расизам, ателана, п, ла, л, утипати, нит, сан, кан, крис, л, т, сплет, Мелани, би, аван, кривата. АНАГРАМ: Ги де Мопсан.

Да ли сте знали ...

– да је први Међународни филмски фестивал – ФЕСТ одржан у јануару 1971. године под слоганом „Храбри нови свет“, у Дворани Дома синдиката? Фестивал је отворен филмом „Меш“ Роберта Алтмана. Током првог фестивала у пет програма приказана су 73 филма које је видело око 105.000 гледалаца.

– да су се на том првом фестивалу нашли неки од начувенијих филмова: „Одисеја у свемиру“ Стенлија Кјубрика, „Голи у седлу“ Дениса Хопера, филмови Ерика Ромера, Луиса Буњuela, Живојина Павловића? Оно што је фестивал красило свих протеклих година јесте чињеница да је био широм отворен за све кинематографије света, и за све релевантне ауторе, али и филмове који се неће наћи на биоскопском репертоару.

– да су у историју Међународног филмског фестивала уписани многобројни велики светски глумци и редитељи који су били гости фестивала?

Својим присуством ову манифестацију најбољих филмских остварења увеличали су Марчело Мастојани, Харви Кајтел, Лив Улман, Бернардо Бертолучи, Софија Лорен, Роберт де Ниро, Џони Деп, Милош Форман и многи други.

– да ФЕСТ 2015. године постаје прави такмичарски фестивал са четири такмичарске селекције: главни такмичарски програм – интернационална селекција, програм Српски филм – национална селекција, програм Границе – субверзивни и контроверзни филмови и филмови из региона који се такмиче за награду Небојша Ђукелић? Још једна од новина је увођење награде „Београдски победник“ за изузетан допринос филмској уметности, као и за досадашње стваралаштво која се додељује почасним гостима фестивала.

– да је рекорд у гледаности овај филмски фестивал достигао 1977. када је забележено 252.332 гледаоца? Иначе, до сада ФЕСТ је имао око четири милиона посетилаца а приказано је око 4.000 значајних светских филмова – који су на њему имали југословенску/српску, а често и регионалну премијеру.

– да ће ове године бити одржан 47. ФЕСТ који ће трајати од 22. фебруара до 3. марта? Најављујемо неколико наслова из такмичарске селекције под називом Српски филм. Горан Марковић ће представити свој нови филм „Делиријум тременс“, а Горан Радовановић своје ново остварење, овога пута документарни филм, „Случај Макавејев или процес у биоскопској сали“.

Молим за реч

И Фејсбук и Инстаграм и Твитер многи користе да заштите српски језик и ћирилицу.

Не псујем, не свађам се, не вређам... Нисам рођен за политику.

Даљински је моје једино оружје против ријалитија.

Кафана је моја судбина. А од судбине се побећи не може.

Пензионерима је било теже да дочекају 1. фебруар, него 1. јануар.

Легализовали смо коцку. Нико не дира извађене коцке по београдским тротоарима.

Да нема Фејсбука, никад не бисмо били толико начитани.

Питате колика ми је пензија? Је ли то неки квиз?

Ми смо здрав народ. Ни скупи лекови нам не могу ништа.

Маштај да ПИО постане део РТС-а. Па да нам репризира пензије.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Руке су му везане. Више не може да дели шаком и капом.

Лепа реч је најбољи лек. И најјефтинији.

Глас истине се може прикрити, али се касније јаче чује.

Богат је на речима, а шкрт на делима.

Хвалио се да може да носи велики терет. Сад му се сви пењу на леђа.

Кацига нам чува главу, а кредит стандард.

Како све скупо? Јефтине су илузије.

Душан Старчевић

Мудрост ћутања

Нико није толико сиромашан да другоме не може помоћи.

Љубав је као ватра. Малу гаси и најмањи ветрић, а велику и јаку још више распаљује.

Мржњом се слаби бране од јаких.

Дражи су ми сумњиви непријатељи од сумњивих пријатеља.

Дивно је живети са другима, а бити сам.

Ћутање је најсавршенији људски глас.

Оно што другима могу да опростим, то и себи могу да дозволим.

Радмило Мићковић

Мисаоне направе

Налаз вештака: повреде су нанете тупим језиком.

Ако вам све фали, будите и без бриге.

У шаху и коњ може да узме даму.

Опрезни истовремено гаје и наду и илузије.

Малодушнима је лако да се кају из дна душе.

Вукосава Денчић

Савијање

И без цемента се зацементирао у фотељу.

Нико не може да ме сломи. Савијам се највише што могу.

Стекао је велико богатство. Изгубио је поштење.

Радомир Станојковић

Симпозијум

Кад си приморан да сваки дан једеш празан пасуљ, ти схватиш да то у ствари волиш да једеш.

Сви путеви су проходни, а неки баш и нису.

Ја ретко добро кувам.

Снег је добар само кад си са љубавницом на симпозијуму на Копанику о трошку фирме.

Зоран Т. Поповић